

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apis Argvmentosa P. Georgij Schrötelij

Schröteli, Georg

Coloniae Agrippinae, 1633

Litaniae Lavretanae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46515)

LITANIAE LAVRETANÆ.

K Yrie eleison.
 Christe eleison.
 Kyrie eleison.
 Christe audi nos.
 Christe exaudi nos.

Pater de cœlis Deus, Miserere nobis.

Fili Redemptor Mundi Deus, Miserere
 nobis.

Spiritus Sancte Deus, Miserere nobis.

Sancta Maria,

Sancta Dei genitrix,

Sancta Virgo Virginum,

Mater Christi,

Mater Diuinæ gratiæ,

Mater Purissima,

Ora pro nobis.

A 7

Mater

S. DEI GENITRIX.

3

Ianua coeli,
Stella matutina,
Salus infirmorum,
Refugium peccatorum,
Consolatrix afflictorum,
Auxilium Christianorum,
Regina Angelorum,
Regina Patriarcharum,
Regina Prophetarum,
Regina Apostolorum
Regina Martyrum,
Regina Confessorum,
Regina Virginum,
Regina Sanctorum Omnium,

Oratio nobis.

Agnus Dei qui tollis peccata Mundi,
Parce nobis Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata Mundi,
Exaudi nos Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata Mundi,
Miserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison. Kyrie eleison.

Aue Maria.

Sub

SVb tuum præsidium confugimus S.
Dei genitrix, nostras deprecationes
ne despicias in necessitatibus nostris
sed à periculis cunctis libera nos semper
Virgo gloriosa, & benedicta, Domina
nostra, mediatrix nostra, aduocata no-
stra, tuo filio nos reconcilia, tuo filio
nos commēda, tuo filio nos repræsenta.

Verf. Ora pro nobis S. Dei genitrix.

Resp. Vt digni efficiamur promissio-
nibus Christi.

O R E M V S.

GRatiam tuam quæsumus Domine
mentibus nostris infunde, vt qui
Angelo tuo nunciante Christi fi-
lij tui incarnationem cognouimus, per
passionem eius & crucem ad resurrectio-
nis gloriam perducamur. Per Dominum
nostrum Iesum Christum &c.

Verf. Ora pro nobis Beatissime Ioseph.

Resp. Vt digni efficiamur promissio-
nibus Christi.

O R E M V S.

SAnctissimæ genitricis tuæ Sponsi
quæ-

S. DEI GENITRIX. §

quæsumus Domine meritis adiuuemur,
vt quod possibilitas nostra non obtinet,
eius nobis intercessione donetur. Qui
viuis & regnas in sæcula sæculorum.
Amen.

Præmitto Lauretanæ, toti orbi Chri-
stiano notas, & aliquot iam sæculis piè
decâtatas. In quibus hoc vnum moneo,
eo compendio me vsurum, vt synonyma,
& quæ idem quasi significant, ad cau-
dam tautologiam, & quoddam tædium,
ad vnum, & primum quidem eius titu-
lum qui in Litanijis occurrit, reuocaue-
rim. Vt v.g. sub primo titulo S. DEI GE-
NITRIX, simul comprehenduntur Mater
Christi, Mater Creatoris, Saluatoris; Itē
Mater diuinæ gratiæ, Mater amabilis,
admirabilis. Similiter sub Titulo Virgo
Virginum, facilè intelliguntur Mater
purissima, castissima, inuiolata, inteme-
rata: Virgo prudentissima, veneranda,
prædicanda, potens, clemens, fidelis. Por-
rò alia quædā Epitheta, & laudes B. Vir-
ginis; vt vas electionis, honorabile, in-
signe

6 LITAN. LAVRET.

figne deuotionis; salus infirmorum, re-
fugium peccatorum, consolatrix affli-
ctorum, auxilium Christianorum, nulla
explicatione indigent, cum sint plena
consolatione, & suo ipso nomine, suauiter
in pios animos influant.

S. DEI GENITRIX.

Quod ad huius Dei genitricis dig-
nitatem, & gratiæ sublimitatem
attinet, quandoquidem neque hominū,
neque Angelorum lingua eam satis ex-
primere potest (teste Epiphanio de lau-
dibus Virginis) frustra id calamus meus
tentabit. Sufficiet mihi dicta quædam
SS. Patrum in medium afferre, vnde in
animis nostris admiratio, reuerentia,
spes, fiducia oriantur, vt quoties myste-
rium hoc piè recolimus, deuotio nostra,
vel ad ipsum Mariæ nomen pronuncia-
tum crescat.

Laurentius Iustinianus de se ait: *a Su-
pereminentem excellentiam B. Matris Dei,
saltem*

a De Purif. Virg.

saltem lippienti oculo cordis contemplari anhelans, horreo, & valde timeo. Quod enim Dei Mater est, inquit a (ex B. Anselmo) excedit omnem altitudinem, quæ post Deum dici, vel excogitari potest. Similibus verbis utitur S. Bernardus b quia ait hanc dignitatem infinitè superare, quidquid sub Deo homine excogitari potest.

S. Bernardinus Senensis ait: c Quod foemina conciperet, & pareret Deum, est & fuit miraculum miraculorum: Oportuit enim, ut sic dicam, foeminam eleuari ad quandam quasi æqualitatem Diuinam, per quandam infinitatem perfectionum & gratiarum, quam creatura nūquam experta est. Vnde, ut credo, ad illam abyssum imperscrutabilem omnium charismatum Spiritus Sancti quæ in Virginem descenderunt, in hora diuine conceptionis, intellectus humanus, vel Angelicus nunquam potuerunt pertingere.

S. Augustinus in illo celebri sermone super Magnificat (si tamen ipsius est)

inter

a De excell. B. Virg. c. 2. b Super Miss. & de Natiu. Virg. c Serm. 61. de B. V. c. 12.

inter alia ita ait : *Audacter pronuncio, quod nec ipsa Mater Dei, plene explicare potuit, quod capere potuit: Sed Spiritu Sancto docente didicerat, sic sua per humilitatem tegere.*

Quid ergo calamus vel adumbrare tentet, quod nec humanus, nec Angelicus intellectus capere, nec ipsa Mater, mysterij conscia, pro dignitate satis explicare potest?

Andreas Cretensis Archiepiscopus, antiquus, & B. Virginis deuotus auctor, cum desperaret quasi de explicatione huius materiae dignitate, velut in extasi raptus, hoc vnum balbutiuit, nouum, & inestimabile hoc mysterium, ab omni infinitate infinites infinitè esse exceptum. Qui potest capere, capiat, & explicet.

S. Bernardus ex B. Anselmo, ita ait: *Hæc est nostræ Virginis gloria singularis, & excellens prerogatiua, quod filium vnum eundemq; cum Deo Patre meruit habere communem.*

a Dr. I. de dorm. B. V. b Ho m. I. super Missus
Idem.

S. DEI GENITRIX. 9

Idem asserit S. Augustinus. *a Caro Christi, inquit, caro est Maria. Et infra: Caro Christi quamuis gloria resurrectionis fuerit magnificata, eadem tamen mansit, que suscepta est de Maria.*

Petrus Damianus ita scribit: *b Cum Deus in omnibus alijs rebus, sit tribus modis, in Virgine fuit quarto, speciali modo, scilicet per identitatem, quia idem est, quod ipsa. Hinc taceat, & contremiscat omnis creatura, & vix audeat aspicere tantæ dignitatis immensitatem.*

Apparet ergo hanc dignitatem, ad ordinem *c* vniouis hypostaticæ pertinere, quam intrinsecè respicit, & necessariam cum illa coniunctionem habet.

Vnde & D. Thomas asserit *d*, deberi hinc Virgini excellentiorem adorationem (hyperdulix) quam alijs sanctis, quia sua operatione fines Diuinitatis
pro-

a De Assumpt. B. V. c. 5.

b Serm. de Natiu. Mariae.

c Suar. p. 3. tom. 2. Disp. 1. Sect. 2.

d 22. q. 183. a. 4. ad 2.

propius attingit. Idem D. Thomas disputans, Num Deus possit meliora facere ea, quæ fecit, asserit B. Virginem ex hoc, quod est Mater Dei, habere quandam dignitatem infinitam, ex bono infinito, quod est Deus: Et ex hac parte non posse aliquid fieri melius ea, sicut non potest aliquid melius esse Deo.

Idem indubitanter affirmat S. Bonaventura D. Thomæ æqualis, dicens: *⁊ Ipsa Mater Dei est, qua maiorem Deus facere non posset. Maiorem Mundum facere posset Deus, maius cælum facere posset Deus; Maiorem Matre Dei, non posset facere Deus.*

Magnum est Angelo, vt minister sit Domini, b sed Maria sublimius quiddam meruit, vt sit Mater. Tantòque excellentior Angelis facta munere singulari, quanto differentius præ ministris, nomen Matris accepit.

Ex his paucis SS. Patrum testimonijs facile apparet, quàm sit hæc Dei mater
Admi-

a *In speculo B.V.c. 8.*

b *Bernh. in Natiu. B.V.*

Admirabilis, vt de ea Ecclesia in his Litanijs canit. Et hac quidem occasione, recordor nostri P. Iacobi Rem p. m. mihi familiariter noti, qui tot vaticinijs claruit: Cum enim Ingolstadij, sanctū illud Colloquium, seu Angelicam Sodalitatē primus instituisset, eiusque paternam curam, per annos non paucos habuisset, accidit aliquando vt Sodales in suo Oratorio Litanias Lauretanis Musicè cantarent, cumque illud encomium Virginis canerent, Mater Admirabilis, ora pro nobis; ille repente humo surgens, quasi ex raptu ad se rediens, accurrit ad Musicos, & hoc elogium repeti iussit, asserens B. Virginem eo valde delectari. Vnde quidam non vanè coniecerunt, ipsum hoc à B. Virgine tunc ex visione quadam didicisse. Aliqui qui præsentes fuerunt, dum hæc scribo, adhuc in viuis sunt.

Verè ergo admirabilis est Mater Dei, in quam Deus illam imperscrutabilem omnium charismatum Spiritus sancti abyssum transfudit, vt S. Bernhardinus loqui-

loquitur, & qui hanc Virginem Matrem Dei dicit, omnia dicit. Aiunt enim quidam Docti Viri, a huius vnus Virginis gratiam & merita, maiora ac perfectiora esse, quam omnium aliorum Sanctorum, & Angelorum, simul collecta; adeoque eam solam pluris à Deo æstimari, & diligi, quam omnes puræ creaturæ simul à Deo diligantur. Ita etiã S. Bernardus loquitur, serm. 4. super Salve Regina. *Tu sola, inquit, totam Spiritus sancti gratiam possedisti, quam alij habuere per partes.*

MATER VIVENTIUM.

Appellatur autem in sequentibus Litanijs etiam Mater viuentiũ, iuxta illud Gen. 3. *Et vocauit Adam nomen vxoris suæ, Heua, eo quòd mater esset cunctorum viuentium; futura scilicet mater omnium hominum, qui ex ipsa, eiusque posteris aliquando nascerentur.*

Neque verò in hoc sensu Maria, Mater viuentium ab Ecclesia prædicatur:

Eua

3 *Snar. in 3. part. tom. 2, q. 18. f. 4.*

Eua enim potius morientium, vel moriturorum mater fuit; Maria autem vere viuentium, vita iustorum. Vnde S. Augustinus. *a Eua*, inquit, *inobediens meruit pœnam; Maria obediendo consecuta est gratiam. Illa gustando prohibitum, maledicta; hæc credens Angelo, est benedicta. illa nobis mortem contulit; hæc Virgo vitam nobis peperit. Vnde inquit Epiphanius hæresi 78. Maria Mater viuentium per ænigma appellatur.*

Ideo in hymno canit Ecclesia; Vitam datam per Virginem, Gentes redemptæ plaudite.

S. Bernardus *b*, valde clare hoc explicat: *Latere, inquit, tu pater Adam; sed magis ô tu Eua mater exulta; quia sicut omnium parentes, ita omnium fuistis peremptores; imo prius peremptores quam parentes: ambo inquam consolamini super filia, & tali filia: si vir cecidit per fœminam, iam non erigitur nisi per fœminam, &c.*

B

Est

a De 5. hæresib. c. 6.

b Hom. 2. super Missus.

Est ergo Maria mater viuentium, id est, iustorum, qui vita gratiæ viuunt, & scripti sunt in libro vitæ. Ita & angeli, & beati in cœlis appellantur. Credo videre bona Domini in terra viuentium. *a* Item, Tu es spes mea, portio mea in terra viuentium. *b* De impijs autem dicit Psalmista; deleantur de libro viuentium *c*. Est ergo Maria omnium piorum parens, vt pulchre ostendit S. Bonauentura ex S. Ambrosio Maria, *d* inquit, non solum est mater Christi singularis, sed etiam mater omnium fidelium vniuersalis. Vnde B. Ambrosius ait: *Si Christus est credentium frater, cur non ipsa, quæ genuit Christum, credentium sit mater? Eia charissimi omnes nunc gaudeamus, nunc omnes gaudendo dicamus: Benedictus frater, per quem Maria est nostra Mater: & benedicta Mater, per quam Christus est noster frater.*

MA-

a Psalm. 26. *b* Item 114.

c Item 68.

d in speculo B.V. c. 8.

MATER DIVINÆ
GRATIÆ.

VOcatur etiam in his Litanijis, Ma-
ter diuinæ gratiæ, Certe ab Ange-
lo gratia plena dicitur ? *a* A Sancto
Bernhardo inuentrix gratiæ vocatur. &
à B. Ephrem *b* fons gratiæ, & totius
consolationis.

S. Bernhardinus Senensis id vide-
tur explicare : *c* Plenitudo, inquit, gra-
tiæ fuit in Christo, sicut in capite influ-
ente; in Maria vero, sicut in collo transf-
fundente.

a Serm. 2. de Aduentu.

b Serm. de Laudib. Virg.

c Conc. 61. a. 1. cap. 10.

MATER PVLCHRÆ DI-
LECTIONIS.

Appellatur etiam in sequētibus Li-
tanijs Mater pulchræ dilectionis,

B 2

& san-

& sanctæ spei, ex Ecclesiast. cap. 24. Ego mater pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei. Super quæ verba S. Antoninus ita ait. *a Notantur hic tres illæ virtutes Theologicæ, quas Virgo habuit in mente, earumque actus produxit, & in alijs procurat. Caritas enim notatur ibi (pulchræ dilectionis) vnde procedit timor reuerentialis. Fides ibi (agnitionis) per eam enim habetur cognitio, de necessarijs ad salutem. Et sanctæ spei, quod dicitur ad excludendam vanam spem. Hæc ille.*

a 4. part. tit. 15. c. 17. §. 3.

PIÆ CONSIDERATIONES.

I.

Ingenuos liberos decet, reuereri suos parentes, & quidem cura magna, ne eos in minimo offendant, sed semper in gratia eorum permaneant. Tu ergo vigila ne tantam Matrem, tui tam amantem offendas. Scis autem, quibus maxime offendatur.

Decet

2.

Decet præterea reciprocus amor vt omnia obsequia eis genuina proles præstet libenter, & prompte; non coacte, sed vltro, quæ scit illis esse grata. Hoc parentes valde recreat. Nosti vocem cœlestis Patris; hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Tu da operam, vt simile quid, hæc cœlestis Mater tua, aliquando de te dicat.

3.

Decet etiam obedientia prompta, & facilis, quæ vel ipsos nutus obseruet. Tu huius matris tuæ voluntatem scis, & nutus eius intelligis, quo te dirigat, quid à te petat, aut in te desideret: obsequere.

4.

Decet imitatio. Sicut enim fere faciem parentum imitatur proles, & communem quandam inclinationem ex naturali complexione ad varia habet: ita maxime decet, virtutes parentum æmulari. Intuere ergo Matris tuæ

B 3

innu-

innumeras Virtutes, admirare, imitare.

5.

In necessitatibus proles recurrunt ad parentes ad matres maxime. Idem factu in necessitatibus tuis. Sic te infuescit Ecclesia; sub tuum præsidium confugimus S. Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias, &c. Vbi periculum tibi creari vides, curre in sinum Matris: hic tutus eris.

6.

Parentes volunt rogari, licet vltro dare parati sint; nec facile offenduntur etiam importunis precibus. Tu assuesce humilibus, & assiduis petitionibus. Sæpius repete, Monstra te esse Matrem &c. fortassis etiam in corde tuo aliquando Matris vocem audies, Monstra te esse filium. Probis liberis nihil negari solet: petulantibus autem, & immorigeris negatur aliquando in pœnam, quod petitur.

Humi-

7.

Humiliter acceptandæ sunt correptiones & castigationes parentum, quæ ex amore procedunt. Quem enim diligit Dominus, *a* castigat, Ego, inquit, quos amo, arguo, & castigo. *b* Sæpe ad probationem fit. tu omnia patienter à matre, tantopere te amante, accepta. te ipsum accusa, veniam pete. Infortunia, morbos, quoscunque aduersos casus, pro merita castigatione interpretare, maxime quando conscientia te accusat alicuius singularis negligentiae, aut lapsus.

8.

Nihil arduum, sine consilio parentum, decet filios inchoare. Communica tua consilia, cum hac tua Matre, pete benedictionem, si quid arduum præ manibus habes.

9.

Quo maioris dignitatis parentes
B 4 sunt,

a Hebr. 12.

b Apoc. 3.

funt, eo minus degenerare deberent liberi. Multum est à parentibus celsoloco natis, procreari; sed interim etiam filius est gaudium, & corona parentis, si & ipse per virtutes ad magna euehatur. Maior grauitas, & honestas morum tales decet. Tu si de tali Matre tibi gratularis genuinum te filium moribus, & in omnibus vitæ tuæ actionibus ostende.

IO.

Liberi magnam spem, & fiduciam collocatam habent in hæreditate diuitum parentum: & quo ea amplior est, eo maior spes, & expectatio.

Proh quantam hæreditatem, à tanta Matre, sperare habes. Verissimum illud sapientis est, sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat matrem suam. *a* Filius qui hanc matrem honorificat, inæstimabilem in coelis thesaurum repositum habet.

O R A-

a Eccli. 3.

ORATIO.

O Commune, & vnicum omnium peccatorum asylum, dulcis Maria, Mater diuinæ gratiæ, Mater misericordiæ. En hostis calcaneo meo insidiatur; fodior conscientiæ stimulis; minas iusti Iudicis expauesco: angustia mihi sunt vndique. Quid ergo mihi spei reliquum, nisi tu, vita, dulcedo, & spes vnica miserorum. Scio Domina, te ex natiuo amore, tuos fouere, ac protegere, sicut gallina congregat, pullos suos. audio etiam te suauissime conuocare errantes pullos; transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis implemini, a Ecce prompte accurro, dulcis Mater, rapaces imminentis Milui vngues formidans: Ah pande alas miserationum tuarum, & me sub tuum præsidium confugientem suscipe. Sufficit an imæ meæ, si in numerum filiorum tuorum me

B 5

admit-

a Eccli. 24.

admittas, ex quibus nemo vnquam
 perijt, nisi propria malitia. Ergo ani-
 mos sumo, in dulcissimæ Matris gre-
 mium irrepo, Quis mihi tribuat, vt
 more discipuli illius, qui supra pectus
 Domini in cœna recubuit, ego quoque
 in sinu Matris omnium gratiarum, sua-
 uiter conquiescam? Noui beatissima
 illa viscera, quæ portauerunt æterni Pa-
 tris filium: fragrant adhuc dulci amore
 nostri. Ah vulnera cor meum in vno o-
 culorum tuorum: illos tuos misericor-
 des oculos ad me conuerte.

Quid mirum si digno, & bene merito
 id præstes? Si autem mihi indignissimo,
 eo magis crescet, & inclarescet gloria, &
 misericordia tua. Pande viscera miseri-
 cordiæ tuæ, dulcissimo filio tuo me
 commenda, & reconcilia. Et tu miseri-
 cordissime Redemptor meus, memento
 vltimi testamenti tui, in ara S. Crucis,
 quando dulcissimæ Matri tuæ com-
 mendasti discipulum, quem diligebas,
 dicens, Ecce filius tuus: Commenda et-
 iam

S. VIRGO VIRGINVM. 23

iam me miserimum peccatorem simili-
bus verbis Matri tuæ, vt me in filium
fufcipiat. Mihi quoque dictum putabo,
Ecce Mater tua. Amplector ergo totis
brachijs, hoc facrum pignus, & in mea
accipio, paratus ei feruire omnibus die-
bus vitæ meæ. Hac in re fiducia exultat
fpiritus meus, & pfallit tibi;

*Quis mihi terapiet? nemo. quis me tibi?
nemo.*

Filius ergo tibi, tu mihi Mater eris?

S. VIRGO VIRGINVM.

QVandoquidem SS. Patres de Vir-
ginitate integros libellos, & tra-
ctatus fcripferunt, frustra teme-
rarius calamus aliquid addere tentabit.
Sufficiet pauca ad propositum nostrum
afferre, de laudatiffimo hoc hominum
ftatu, quem S. Cyprianus, a illustrio-
rem portionem gregis Christi, nomi-
nat, & Dei imaginem respondentem

B 6

sancti-

a. De habitu Virginum.

sanctimonix Dei. Ita etiam loquitur D. Basilus: *a* Magnum quid, vt vere dicam, est Virginitas, ait, incorruptibili Deo, vt ita dicam, similem faciens.

Quod vero mirum est, etiam apud Ethnicos, Virgines, maxime Vestales, summo in honore habitæ sunt. Processerunt pari pompa, vt Consules Romani: Et Imperatores cum triumpharent, cesserunt Virgini Vestali, si quando obviam forte habuissent.

Magnam habet hic status promissionem in cœlis. *b* Vidit Ioannes centum quadraginta quatuor millia, Agnum sequentes in gloria, quocunque ibat. Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati: Virgines enim sunt. Vox earum audita tanquam citharædorum, citharizantium in citharis suis. Partim propter concordantiam Virtutum illarum Virginum, ex Virginitatis pudore gratissimam: partim propter disten-

a Lib. de vera Virginitate.

b Apoc. c. 14.

distensionem, ac pulsum, quæ mortificationem carnis denotant. Ita ex Beda, Gregorius in Moralibus c. 31.

Quin & Martyrum in cœlis laureolam habet Virginitas. Quia, ut ait S. Augustinus, *a inter omnia Christianorum certamina, sola clariora sunt prælia Castitatis, ubi quotidiana est pugna, & rara victoria.* Et S. Ambrosius. *b. Non ideo, inquit, laudabilis Virginitas est, quia in Martyribus reperitur, sed quia ipsa Martyres facit. habet enim & pudicitia seruata suum Martyrium,* inquit S. Hieronymus ad Deme- triadem.

Cassianus Angelis Virgines comparat. Nulla, inquit, *c virtute tam proprie carnales homines spiritualibus Angelis ad imitationem conuersationis æquantur, quam merito & gratia castitatis, per quam adhuc in terra degentes, habent secundum Apostolum, d. municipatum in cœlis, quod depo-*

B 7

sita

a Serm. 250.

b Lib. de Virgin.

c Lib. 6. c. 6. d Philip. 3.

sita corruptela carnali, a habituros promittitur in futurum, hic iam in carne fragili possidentes. S. Hieron. ipsis Angelis præferre videtur: b Maior, inquit, est Victoria Virginum, quam Angelorum: Angeli enim sine carne viuunt, Virgines vero in carne triumphant. Quod clarius expressit Petrus Chrysol. Angelis, c inquit, semper cognata Virginitas est. In carne præter carnem viuere, non terrena vita est, sed cœlestis: Et si vultis scire, Angelicam gloriam acquirere, maius est, quam habere. Esse Angelum felicitatis est, Virginem esse, virtutis. Virginitas enim hoc obtinet viribus, quod habet Angelus natura. Angelus enim, & Virgo, diuinum agunt officium, non humanum.

Merito autem Ecclesia Mariam, Virginem Virginum appellat, cui in toto choro Virginum par non sit, & vt Sedulius canit, Nec primam similem visa est, nec habere sequentem.

Primò

a Mach, 22.

b Super 1. Cor. 7.

c Serm. 134.

1.

Primo enim ab originali macula, in ipsa conceptione præseruata fuit; quæ prærogatiua alias nulli hominum ex humano semine procreato, concessa est.

2.

Secundo fomes peccati in ea extinctus, vnde nec vlla cogitatione illicita inquinari potuit, nec vlllo prauo carnis motu.

3.

Tertio, Gratia Dei plena fuit, & Dominus cum illa, tanquam cum electa, & præelecta Dei Sponsa.

4.

Quarto, quia prima inter filias Euxæ voto castitatis Deo se obstrinxit, quod antea inusitatum, & inauditum erat. Vnde quidam doctissimi viri audent asserere cum S. Bernhardino Senensi, Beatam Virginem, & ex singulari Priuilegio, habuisse in ytero plenum
ratio-

a. Suarez, Barad.

rationis vsum ; & dicunt eam statim post conceptionem , & primam suam sanctificationem , habuisse propositum Virginitatis.

Et hoc nomine etiam non caruit merito singulari. *a* quia S. Thomas & alij Doctores docent, *b* quamvis Deipara pugnam non habuerit, per tentationem carnis , propter ablatum fomitem & perfectam sanctificationem ; *c* habuisse tamen pugnam, quæ est ab hoste , qui nec etiam ipsum Christum est reueritus.

Hinc S. Bernardus ait : *d* *Que vel Angelica puritas Virgini illi audeat comparari, quæ digna fuit Spiritus Sancti sacrarium fieri, & habitaculum filij Dei? Si rerum pretia de raritate pensamus, quæ prima in terris Angelicam proposuit ducere vitam, super omnes est. Et ideo merito Virgo Virginum appellatur.*

Quin-

a In 4. dist. 49. q. 5. a. 3. *b* Suar. tom. 2. ix. 3. part. disp. 21. Sect. 4. *c* Matth. 4.

d Serm. 4. de Assumpt.

5.

Quinto, omnium virtutum exemplar fuit, morum honestate; etiam ex vultu virtutes elucebant, & specie ac decore adeo fulgebat, vt S. Dionysius Areopagita illam tanquam Deam coluisset, si lumine fidei nondum præditus fuisset;

6.

Sexto, Virgo in Matrimonio mansit, cum Iosepho.

7.

Septimo, Quod plus est, Virgo etiam in partu mansit, quod ab omni sæculo inauditum est. Id Sedulius pulchrè expressit, Et Ecclesia ex ipso canit,

Gaudia matris habens, cum Virginitatis honore,^a

Nec primam similem visa est, nec habere sequentem.

^a Lib. 2. carm.

PIÆ

PIÆ CONSIDERATIO-
N E S.

IN gratiam partim Virginum vtriusq;
sexus, qui Virginitatis florem nun-
quam amiserunt; partim eorum qui
etiam post amissam Virginitatis laureo-
lam, continentiae & castitatis amantes
sunt, spiritualia quædam subsidia hic
subiungam.

I.

Virgo, inquit Apostolus, *a* cogitat
quæ Domini sunt, vt sit sancta corpo-
re, & spiritu. Nam Virgo carne, non
mente, nullum præmium habet in re-
promissione, inquit S. Isidorus. *b* Ergo
Virgo non diuisa esse debet, vt Mundo
quoque placeat, sed tantum vt Deo,
tanquam Sponso suo placeat, ideo etiam
spiritu debet esse sancta, & carere desi-
derijs terrenis.

Solici-

a 1. Cor. 7.

b De summo bono lib. 2.

2.

Sollicitudo hæc , parit timorem,
& cautelam , vt thesaurum hunc custo-
diat : hinc omnia tuta timet. *Trepidare*
Virginum est , inquit S. Ambrosius , *a ad*
omnes viri ingressus pauere , omnes viri affa-
tus vereri.

3.

Ex hoc timore nascitur verecundia,
quæ est pudicitiaæ comes , imo soror se-
cundum Bernhardum , cuius societate
castitas ipsa tutior est. hæc non solum in
factis , sed etiam in ipsis spectatur ser-
monibus, inquit S. Ambrosius, *b specu-*
lam mentis plerumque, ait, in verbis re-
fulget. Hinc Diogenes ad verecundan-
tem iuuenem dixit; *Confide adolescens,*
hic color virtutis est.

4.

Necessaria autem est custodia sen-
suum , ne quid indecens irrepat. Omni
custodia custodi cor tuum , sepi aures
tuas

a Super Luc. c. i.

b De offic. l. i. c. 19.

tuas spinas. *a* Fac pactum cum oculis
tuis, sicut Iob, *b* vt nec cogitent quidem
de Virgine. Mors intrat per fenestras:
fenestræ cordis tui, oculi tui sunt. Et, si
nescis, oculi sunt in amore duces. *c* Id
David in solario: duo senes in pomario
Sufannæ, & alij in numeri experti sunt.
Vidit Eua, *d* quod bonum esset lignum
ad vescendum, & pulchrum oculis, &
tulit. hinc omne malum. Accipitri ope-
riuntur oculi: *e* alioqui cicurari non pos-
set, & nunquam quietus sederet, præter-
uolante præda.

5.

Virginem honestus labor decet,
& mens bene occupata. Otia si tollas,
periêre Cupidinis arcus. Otium pului-
nar diaboli est. Nosti Samsonem in sinu
Dalilæ dormientem, fortitudine sua
priuatum, & Philistæis, suis hostibus tra-
ditum.

a Prouerb. 4.

b Iob. 31.

c Propert. *d* Gen. 3.

e Simile.

ditum. *a* Inter vitia Sodomæ, numeratur otium Sodomæ, & filiarum eius S. Bernhardus *b* otium appellat sentinam omnium tentationum & malarum cogitationum. Nil agendo, male agere discimus, dicebat sapiens Cato.

6.

Porro ad conseruandam pudicitiam, necessaria quoque est, occasionum fuga. nam qui tangit picem inquinatur ab ea. *c* Abstrahendus fomes à carbonibus, vbi flamina timetur.

Est mulier viscus tactu, visu Basiliscus. Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, vt vestimenta eius non ardeant? *d* aut ambulare super prunas, vt non comburantur plantæ eius? Non est omnis rubi, ardere, & non comburi. *e* Ideo S. Augustinus foeminas etiam sanguine iunctas, in do-

a Ezech. 16. *b* Ad Fratres de Monte Dei.

c Prou. 13.

d Prou. 6.

e Exod. 3.

domum suam non admisit, partim propter scandalum, partim etiam propter alia pericula. Et S. Ursinus Presbyter, in extremis, pene animam efflans, dum sentiret mulierem ei viciniorem, Abscede, inquit, *a* quia adhuc igniculus in me viuit, paleam tolle. Ac si dicere voluisset, hominem in pudicitia securum non esse, quam diu spirat.

Modum autem perfecte fugiendi, insinuat S. Ambrosius. *b* *Fugiamus*, inquit, *carnis voluptatem, tanquam sequentem, quæ non post nos, sed in nobis sequitur. Nosmet ipsos ergo diligenter probemus, ne dum illa fugimus, nobiscum eam portemus. Volumus enim plerumque fugere, sed si non penitus excutimus animo, tollimus eam magis, quam relinquimus.*

Ille quidem dixit, *c* *Ecce elongaui fugiens, & mansi in solitudine, sed nec in solitudine sola securitas, animus spiritualibus armis munitus esse debet, &*
cum

a Greg. l. 4. Dialog. c. II.

b De pœnit. lib. I. c. 14. *c* Psal. 54.

cum Deo vnitus. In Eremo Mundum vicisti, quia deseruisti, sed nondum carnem, nondum Diabolum. S. Hieronymus nec in Eremo à tentationibus securus fuit.

Miratus sæpe sum, quosdam Eremiticolas, vt in vitis SS. Patrum legimus, nimium securos, & sibi nimis fidentes, cum ciuitates visitassent, tam facile in fornicationem lapsos. Nondum scilicet carnem plene domuerant, nondum diabolum omnino vicerant. Scipos adhuc secum tulerunt, nondum plene mortificatos, nondum sibi mortuos.

7.

Præterea omnibus modis curiositas mortificanda est. Curiosa Dina statim rapta, & violata est. *a* Curiosa virgo, rarò Virgo, aut non diu; periculo proxima est. Qui amat periculum, peribit in illo. *b* Idem accidet ei, qui periculum non cauet, dum potest. In hoc genere

a Gen. 34.

b Eccli. 3.

genere illud Plauti mihi occurrit:

Qui cauet, etiam dum cauet, vix
fatis cautus est.

8.

Tandem omnibus consideratis, pug-
nandum est cum callido hoste, qui
experientiam habet à condito orbe.
Violenti rapiunt regnum Dei. & ne-
mo coronabitur, nisi qui legitime cer-
tauerit. In Eremo, & extra cum hoc
hoste magno animo congregiendum.
hostis astutus, caro potens, pugna per-
petua. felix qui Heroicis actibus hostem
aggreditur. *a* Sic Niceta in molli le-
cto, fericis vinculis ligatus, & ab impu-
ra muliere varie illectus, linguam suam
mordicus abscissam, in faciem mere-
triculæ exspuit. S. Benedictus tempore
tentationis, nudum se in vrticas & ve-
pres coniecit. *b* S. Bernhardus in lacu
præfrigido petulantiam carnis domu-
it. S. Franciscus in niue, rigida hyeme,

VXO-

a Niceph. lib. 7. c. 13.

b Greg. l. 2. dial. c. 5.

vxorem, & liberos sibi formans, æstuan-
tem sanguinem gelare fecit. flagello
item carnem lacerans, frater asine, ait,
sic te tractare oportet. Quidam in pru-
nas se coniecerunt; Alij manus com-
buserunt, & pedes. Alius sacco arena
pleno, humeros supra vires grauans,
vexo, inquit, vexantem me: Alij calci-
tranti asino, pabulum subtrahentes, ine-
dia pene contabuerunt, iuxta illud:

Luxuriat raro, non benè pasta
caro.

S. Hieronymus, oculatus testis,
narrat de quodam prudente Sene, qui
iuuenem quendam, carnis stimulo ten-
tatum, opprobrijs, & iniurijs, per se,
& alios tam diu exercuit, & vexauit, vt
tandem interrogatus an adhuc caro
pruriret, responderit, viuere me tædet,
fornicari ne libeat?

Gregor. Nazianz. in carmine, quo
deplorat suam calamitatem: *Ventri, in-*
quit, claustra impono, animum mœrore con-
ficio, lacrymarumque vim profundo, ac sor-

C

ditatus

*ditatus incedo &c. pro lecto mihi humus est,
pro linteis cilicium, & pavimentum lacry-
mis perfusum.*

Hæ quidem admiranda sunt, sed
sæpe imitanda. Qui neminem finit
tentari. ultra id, quod potest, expectat
tamen, ut resistat, & pugnet homo,
quantum potest. Potest autem omnia
in eo, qui ipsum confortat. Lapsus ca-
uendus, quocunque tandem conatu.
Tolle discretionem & non erit Virtus,
inquit S. Bernhardus; hæc apud Patres
spirituales quærenda; hi suis consilijs
modum statuent.

9.

Denique his omnibus iungenda
est Oratio, quæ singulare robur à Deo
impetrat: Sciui quoniam aliter non pos-
sum esse continens, nisi Deus det; *a* & id-
circo ad *ij* Deum, & deprecatus sum il-
lum. Ita etiam S. Augustinus, *b* conti-
nentiam iubes Domine, da quod iubes,
& iube quod vis.

Com-

a Sap. 8. b Lib. 8. Confess.

Compendium horum omnium faciam exemplo non Virginis, sed viduæ, de qua ita legimus. *a Iudith in superioribus domus suæ, fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur, & habens super lumbos suos cilicium; jeiunabat omnibus diebus vitæ suæ, præter Sabbatha, & Neomenias, & festa Domus Israhel.* Ecce fugam, ecce otij detestationem, bonam societatem, laborem, orationem, ieiunium, carnis macerationem.

Hæc in gratiam Virginum, & amanti-
tium castitatem, vt sciant magna cum
solicitudine suum thesaurum custodire,
quem portant in vasis fictilibus. Notum
illud Poetæ;

-----Nulla reparabilis arte,
Læsa pudicitia est, deperit illa se-
mel.

Deus Virginem corruptam, suscitare
non potest integram pœnam remitte-
re potest, aureolam autem non impo-
nere.

C 2

nere.

a Iudith. 8. b Lib. de Virg. c. 27.

nere. Concludo cum S. Augustino. *Gaudia propria Virginis Christi, non sunt eadem non Virginum, quamuis Christi: nam sunt alijs alia, sed nullis talia. Quid est eum sequi, nisi imitari. Sequantur etiam agnum ceteri fideles, qui Virginitatem corporis amiserunt, non quocunque ille ierit, sed quocunque ipsi potuerint: possunt autem vbique, praterquam vbi in decore Virginitatis incedit.*

ORATIO.

O Electa, & præelecta Virgo Virginum, cuius puritatem etiam Angeli stupent; quæ omnes Virgines in cælesti curia cum citharis suis Agnum sequentes, longissime præcedis: O Virgo fidelis, quæ neminem spernis, & omnes ad te suspirantes, adiuuas: Virgo clemens, admitte anhelantem, desiderio, & pio voto sequentem, non passibus æquis: Virgo potens, non miraculum peto, vt lumbos meos constringas,

S. VIRGO VIRGINVM. 41

gas, & omnem prauum carnis motum,
à me perpetuo auferas (quod non pau-
cis præstitisti) sufficit mihi gratia tua, ad-
iuua infirmitatem meam, paratus sum
pugnare, tantum labantem erige, gratia
& patrocínio tuo à lapsu serua; cogita-
tiones purifica; vt tibi, tuoque dulcissi-
mo filio, casto corpore seruiam, & mun-
do corde placeam. Quid mihi cum pu-
tri carne & sanguine? libet Angelicam
puritatem imitari; Tu ô Virgo purissi-
ma, Virgo veneranda. Virgo prædican-
da vires suffice, vt olim cum prudenti-
bus Virginibus vigil, & ardente, lampa-
de, sponsum deducere. Agnum inquam
immaculatum cum cantico quoque, &
cithara mea sequi, eumque in omnem
æternitatem laudare, ipsoque perpetuo
frui merear. Quæ in Cælis corona-
ta triumphas in omnem æ-
ternitatem. Amen.

SPECVLVM IV- STITIÆ.

SPECVLVM SINE MACVLA.

Candor est lucis æternæ & speculum sine macula, a Dei Maiestatis, & imago bonitatis illius.

De æterna sapientia, de filio Dei, hoc Salomon dixit; & in hoc filio cognoscitur Pater, secundum omnia eius attributa. Vnde & ipse Christus Dominus, Philippe, inquit, qui videt me, videt & patrem meum. *b* Et pater cœlestis ait, *c* Hic est filius meus, in quo mihi bene complacui. Quid mirum? quia in eo se ipsum videt.

Omnes quoque creature sunt speculum; d
Inuisibilia enim Dei per ea, quæ facta sunt,
intelle-

a Sap. 7.

b Ioan. 14. c Matth. 17.

d Rom. 1.

intellecta conspiciuntur, sempiterna quoque eius virtus, & Diuinitas.

Sic omnis homo speculum est, *a* in quo apparet imago, & similitudo Dei Peculiariter autem Iustus *b* est speculum, in quo resplendet ille candor virtutum.

Sacra quoque Scriptura est speculum, *c* in quo Dei bonitas, potentia, iustitia, amor nostri, & varia alia cernuntur. Lex Dei immaculata, conuertens animas &c. *d* Præceptum Domini lucidum, illuminans oculos. Multa hic cognoscimus de Deo, & nobis ipsis, quomodo respondeamus voluntati Dei.

Optatissimum autem speculum Sanctorum, *e* est ipse Deus. hæc est enim vita æterna, vt cognoscant te Deum. & quem misisti Iesum Christum, in quem desiderant etiam Angeli prospicere. *f*

C 4

Pecu-

a Homo. *b* Iustus.

c S. Scriptura.

d Psal. 18.

e Deus. *f* I. Pet. I.

I.

Peculiari autem ratione Beatissima Virgo est Speculum sine macula, ab ipsa conceptione, neque ullam vel minimam tota vita sua contraxit. CrySTALLINA, benedicta sua anima, frustra fulsisset virginitate, nisi in humilitate ita fundata fuisset. Vitrum enim, vt speculi vim habeat, in tergo plumbum, vel aliud obscurum habeat necesse est. De hoc ita Hugo Cardinalis: *O Virginitas; & Humilitas, quomodo in vnum conuenistis? quid fecistis? sic sublimastis humilem, sic fecundastis Virginem, vt Virgo, Dei pariat filium, & humilis habeat Sponsum Deum.*

2.

In hoc speculo, quis Æterni solis radios, quibus illustratur, acie mentis sustineat? mysterium incarnationis, immensum Dei amorem erga genus humanum, prærogatiuas huius electæ, & præelectæ animæ quis comprehendat? sed memini mihi olim eclipsin solis, artificio, & compendio quodam ostentam.

stenfam. Speculum in urnam aquæ inij-
 citur, dum aqua immobilis stat, fert
 acies nostra radios solis. Quem Apo-
 stoli in monte Thabor transfiguratum
 intueri non potuerunt, cum facies eius
 esset sicut Sol, in aquis tribulationum,
 in persecutionibus coronatum, flagel-
 latum, crucifixum, si non siccis, saltem
 utcumque fixis oculis aspicere potue-
 runt. VERBUM CARO FACTVM, quis
 in hoc speculo, in utero inquam Vir-
 ginis pro dignitate comprehendat?
 Quæ acies mentis ad Spiritus Sancti ex-
 traordinarias gratias, & prærogatiuas
 non hebescat? Dum autem à Deo hæc
 Virgo exercetur per paupertatem, per
 exilium in Ægypto, dum gladij doloris,
 in persecutionibus dilectissimi filij, cor
 eius transeunt, hominem, non Deam
 cernimus, miris interim Virtutum ra-
 dijs fulgentem.

30.

Hoc speculum non tantum recreat
 splendore suo, sed radijs gratiæ & mi-

C 5

sericor-

sericordiæ deuota sibi corda inflam-
mat ; vt amore rerum cœlestium fla-
grent, solidis Virtutibus studeant, sape
etiam vitæ rationem & statum mutent,
spretisque Mundi illecebris, omnino se
Deo deuoucant.

4.

Magnum speculum omnia in maiori
forma repræsentat: Quia ergo huic Vir-
gini fecit magna qui potens est, hinc om-
nes eius Virtutes in maiori perfectio-
ne clucent.

5.

Radij solis communiter in specu-
lo operantur, sine vlla eius læsione.
Sic Ecclesia in Natiuitate Christi ca-
nit:

Vt vitrum non læditur, sole pe-
netrante,

Sic illæsa creditur, Virgo post, &
ante.

Quam similitudinem fusius tractat S.
Augustinus, sermone de Natiuitate
Christi.

Quid

6.

Quid mirum Deum Patrem dixisse de filio suo, hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, & ipsum audite: ac si in speculo transfiguratum vidisset sibi per omnia similem, quia est splendor eius, & figura substantiæ illius. *b*

Pium est credere, quoties Deus hanc Virginem intuetur, tot gratijs extraordinarijs ab ipso dotatam, & à Spiritu sancto dignum Filij sui habitaculum præparatum, dicere omnibus Christianis, hæc est filia mea dilecta, in qua mihi bene complacui, ipsam amate, colite, inuocate.

7.

Possunt specula diuersa ita artificiose disponi, vt sibi mutuo species representatas communicent, atque ita vt multa arcana videantur, quæ etiam vtcunque remota sunt. Ecce speculum, de quo hic loquimur animam.

C 6

Ma-

a Matth. 17. b Hebr. 1.

Mariæ, gratia plenam: Ecce aliud speculum, Salvatorem in præsepio, in gremio Matris, vt se mutuo intueantur? quam potenter radijs cœlestis amoris se mutuo laceffunt? vt merito hæc Sponsa dicere possit, *a* Dilectus meus mihi, & ego illi. *b* Ego dilecto meo, & ad me conuersio eius.

a Cant. 2. *b* Cant. 7.

PIÆ CONSIDERATIONES.

I.

VSus speculorum duplex est. Vnus: recreationis causa, vt videamus: quæ etiam retro nos sunt, & omnia quæ in aliquo loco fiunt, vel quæ etiam longe distant, in quo genere multa artificiose fiunt, & cum admiratione repræsentantur. Alter vsus est in commodum nostrum, vt faciem, & mores nostros inspiciamus. Priori modo utiliter nos in Domino recreamus, si virtutes,

utes, doctrinam & exempla Christi, & Sanctorum intueamur: Nam pulchre admodum opera Dei, bonitas, sapientia, iustitia cum misericordia temperata, & similes cœlestes diuitiæ ex eis relucet.

Altero modo recte hæc inspicimus eo fine, vt videamus, quomodo nos constituti simus in anima nostra, comparando nos legi Dei. Proh quam nos nostri pudet, si maculas conscientia, & deformitatem nostram agnoscimus. Valde ergo cauendum ne hoc speculo non inspecto in publicum prodeamus. Decipit enim nos Dæmon, & Mundus, & fucum nobis faciunt. Lepidum, & verissimum exemplum de illo, quem vafferrimi congerrones deceperunt, dum in Bacchanalibus faciem suam varijs coloribus depingi curaret, vt omnibus incognitus, ridiculis gestibus homines deludere posset. Instruxerunt enim pictorem, vt penicillum in aquam tantum intingeret, nullo colore adhibito, vt fa-

cile ab omnibus, sicut prius, agnosci
 posset. Post multas autem stultitias com-
 missas, speculum ei exhibitum est, in quo
 eum solitam faciem vidisset, & se decep-
 tum animaduertisset, omnem homi-
 num conspectum aliquandiu fugit. Ita
 Dæmon nos quandoque decipit, animæ
 nostræ maculas nos cælat, mentitur nos
 pulchros esse, iustos coram Deo, pecca-
 ta quædam fat. grandia, nobis vel leuia,
 vel nulla esse, callide persuadet; donec
 speculum Examinis conscientiæ adhi-
 beamus, ad amissim Legis Dei, S. Scrip-
 turæ, & Sanctorum exempla. Proh quam
 nos tunc aliquando nostri pudet? &
 quem fructum inde habemus, de qui-
 bus tunc erubescimus? *a*

Mysterio non caret, quod Moyse
 specula mulierum labro æneo affixerit. *b*
Missa aqua, ait Dominus, lauabunt in ea
Aaron, & filij eius manus suas, ac pedes, quan-
do ingressuri sunt Tabernaculum Testimonij,
& quas

a Rom. 6.

b Exod. 38. Item 30.

SPECVLVM IUSTITIÆ. 51

Et quando accessuri sunt ad Altare. Atque ideo propter faciem specula intuebantur. Quid nos Christiani, qui longe maiora sacra tractamus, in usurpatione maxime Sacramentorum? An non speculo, & expiatione conscientiae magis indigemus, cum ad sancta nostra intramus? Etiam Socrates Ethnicus, discipulis suis suavit, ut saepe speculum intueantur; & si se speciosos animadvertant, caueant, ne quid indecorum agant: Si autem vitium, & defectum corporis deprehendant, Virtute, quae omnem corporis defectum supplet, compensare conentur.

2.

Specula bene polita, minimo anheli-
tu, quasi nebula quadam obscurantur.
Delicata est Beatissima Virgo, minimo
culpabili & impuro afflatu offenditur.
Mulieres Menstruatae, speculum solo a-
spectu inficere dicuntur. Peccata autem
nostra, sunt coram Deo eiusque purissi-
ma Matre, sicut pannus Menstruatae.

Specu-

a Esai. 64.

3.

Speculum nihil repræsentat nobis, nisi inspiciamus. Quid nobis profunt perfectissimæ Virtutes, & prærogatiuæ B. Virginis nisi eas studiose contemplemur. Lectio, oratione, meditatione peruenimus in cognitionem tantarum Virtutum.

4.

Vt in speculo videas, quæ nosse cupis, abesse debet omne velamen, quod speculum tegit: ita tu caue, vt citra vllum impedimentum, sincere, & pura mente, tot Virtutum pulchritudinem huius Virginis intueri magno cum solatio, & fructu possis. Nosti autem propter quæ faciem suam abscondat,

5.

Speculum, vt purum & mundum conseruetur, debet munde tractari, & sæpe abstergi. Tu omni studio cura, vt conscientia tua, & cor tuum, sit ab omni labe mundum, vt Deus velut in speculo, suam imaginem, & similitudinem
illi

SPECVLVM IYSTITIÆ. 53

illibatam cernere, & sibi in ea complacere possit. Extremè dolendum, nos conscientiam nostram tam fœde aliquando deturpare, vt Deus eam intuens, loco imaginis suæ, superbum pavonem, inuidum canem, petulcum hircum, & lutulentum porcum potius videat.

6.

Speculum, etiam remota, & quæ à tergo sunt, repræsentat: Ita si diligenter conscientiam, & statum animæ nostræ contemplemur, S. Scripturam, Dei monita ante oculos habeamus, cerneamus illos annos æternos, Nouissima inquam nostra, quæ illam à Deo vim & benedictionem habent, vt vel sola eorum memoria à periculoso lapsu nos seruent, iuxta illud; In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua, & in æternum non peccabis.^a

ORA.

^a Eccli. 7.

ORATIO.

ONitidissimum Speculum omnium Virtutum, & perfectionum hominis Christiani, à Spiritu Sancto ita tersum, & politum, in quo Deus sibi complacet, tanquam in electa, & præelecta filia, & sponsa. Heu quam me mei pudet, cum intueor te, ó Virgo purissima, tanquam pulcherrimarum virtutum, numeris omnibus perfectissimum exemplar. Video quæ tu sis, o pulcherrima Mulierum, & quia celsitudinem tuam non satis assequor, obstupesco: Video, quis ego sim, & expauesco: Video qualis esse debeam, & erubesco: Non video autem, quid de me olim futurum sit, & contremisco. O immaculata Virgo, quæ meas mihi maculas ostendis, & vt abstergam hortaris, impetra mihi fontem lacrymarum, quibus animæ meæ næuos emaculem:

Da,

a Cant. 5.

D
n
n
fi
n
I
o
n
q
i
t
h
fi
t
n
r
e
n
i
v
n
fi
i

SPECVLVM IYSTITIÆ 55

Da , vt te semper pura mente intuear,
 nec vlllo impuro afflatu conturbem. Ag-
 noscam etiam, quæso, per te, quæ retro
 sunt, hostem à tergo mihi insidiantem,
 nouissima quoque alia, quæ me manent:
 Delicta iuuentutis meæ, ignorantias,
 occulta, & aliena mea peccata, mihi
 monstra, & quidquid me denique latet,
 quod eluendum esset. Vltro etiam pro
 innato Matribus, in liberos affectu, iux-
 ta viscera misericordiæ tuæ, maculas mi-
 hi ignotas absterge. Ah quid in hoc iu-
 stitiæ speculo non video; quam poten-
 ter radijs solis iustitiæ ardes? vt aciem
 mentis nostræ tuis excellentijs, & præ-
 rogatiuis præstringis? vt omnes te intu-
 entes, cœlestium rerum amore inflam-
 mas? Hæc sit portio mea, ô dulcis Virgo,
 in regione viuentium, vt in æternum
 videam te, & in primis, quem nobis ge-
 nuisti, IESVM Christum, tuum, & Dei
 filium, cum quo secura viuis, & regnas,
 in omnem æternitatem. Amen.

SEDES

SEDES SAPIENTIÆ:

Fecit Rex Salomon thronum de ebore grandem ; a & vestiuit eum auro fuluo nimis, qui habebat sex gradus. & *summitas throni rotunda erat in parte posteriori; & due manus hinc atque inde tenentes sedile; & duo leones stabant iuxta manus singulas. Et duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atque inde* : Non est factum tale opus in vniuersis Regnis.

Si pretium & artificium huius throni spectemus, res est quidem admiratione digna ; sed si rem significatam consideremus, multo magis animos nostros percellet.

Per Salomonem plurimis locis Christus Dominus est præfiguratus, propter pacem, diuitias, sapientiam, magnificentiam, &c. Per hunc autem thronum Ecclesia B. Virginem intelligit:

a 3. Reg. 10.

git

tu

ter

sit

D

m

H

h

g

th

M

te

re

S

o

fo

c

c

c

c

I

git:

git: Ita enim canit: *Natiuitatem perpetue Virginis, genitricis Dei Mariæ, sollemniter celebremus, qua celsitudo throni processit. Summum scilicet fastigium throni Dei. vel thronus celsissimus, elegantissimus.*

Glossa ordinaria, & peculiariter etiam Hugo Cardinalis, de B. Virgine, quoque hunc thronum interpretantur, in cuius gremio Christus sedit, tanquam in throno nobilissimo.

Per ebur significari volunt puritatem Mariæ propter albedinem, & frigiditatem, quæ etiam motus libidinis in alijs refrigeret, item soliditatem & robur Spiritus. Addit Halgrinus, quia ebur os Elephantis est, qui perpetuam cum serpente inimicitiam gerit. ipsa conteret caput tuum. *a*

Duas manus sedile tenentes, extinctionem fomitis interpretatur, & conceptionem Saluatoris. Petrus autem Damianus de vita Virginis Actiua, &

contem-

a Gen. 3.

contemplatiua intelligit, ita vt nec actio
contemplationem minueret, nec con-
templatio defereret actionem.

Duo leones iuxta manus, significant
duplicem fortitudinem Virginis, Fidei,
quæ tempore Passionis Christi in ea so-
la mansit; & operis, quod omnia tam
constanter operata sit. Manum suam
misit ad fortia, & digiti eius apprehen-
derunt fusum. Prou. vlt.

Duodecim Leunculos aliqui duode-
cim Apostolos ei assistentes intelligunt.
Alij duodecim fructus Spiritus sancti.
de quibus Galat. 5.

Per aurum purissimum plerique
feruentissimam Virginis charitatem in-
telligunt.

Sex gradus, ferè sex singulares Virgi-
nis virtutes intelligunt, de quibus:

1. Oratio solitaria. *a Ingressus Angelus
ad eam.* Bernhardus. Quo ingressus? in
secretum cubiculum, vbi orabat Patrem
in abscondito.

2. Virgi-

a Luc. 1.

in

lis

do

co.

Ar

cu

ni

S.

ad

H

L

lis

lu

th

I

I

I

I

I

I

I

I

2. Virginalis verecundia. Turbata est in sermone eius.

3. Discreta prudentia. Cogitabat qualis esset ista salutatio.

4. Inquirentis diligentia. Quomodo fiet istud? quoniam virum non cognosco.

5. Humiliantis se, decencia. Ecce Ancilla.

6. Fidelis obedientia. Fiat mihi secundum verbum tuum.

Antiquissimum huius elogij testimonium videtur colligi posse ex Liturgia S. Iacobi Apostoli (qui Virgini Mariæ adhuc superstiti templum ædificauit in Hispania prope Cæsaraugustam) cuius Liturgiæ meminit S. Synodus vniuersalis can. 32. Et de consecr. dist. 1. b

In hac ita loquitur Iacobus Apostolus; Deus noster inquit, tuum vterum, thronum fecit. b

Sancti

a. Petr. Anton. Beuterus, in chron, Hisp. c. 23.

b Io. de Pineda in Monarchia Ecclesiastica l.

10. c. 2. §. 4.

Sancti Patres varie quoque in huius throni commemoratione sese recreant.

Epiphan. *Deipara*, inquit, *a* etiam *cælorum virtutes in stuporem conuertit: obstupuerunt omnes Angeli Cherubin ac Seraphin, & exhorrescebant, spectabant Virginem cælum, & thronum, & formidabant, dum conspicerent eum, qui principio caret, descendentem à throno Cherubico, in vtero Virgineo sedere. Si cælestes illi Spiritus ita mirantur hunc thronum, quid nos facere par erit?*

S. Augustinus. *b* Sola meruit Deum & hominem paritura suscipere, facta thronus Dei, & Aula Regis æterni.

S. Bonaventura. *Marie*, inquit, *preparauerat Deus magnam gloriam in cælo, vt sicut fuit grandis in merito, ita etiam grandis esset in premio: Vnde ista est thronus ille grandis de quo dicitur; Fecit Rex Salomon thronum de ebore grandem: Thronus*
vero

a Serm. de laudib. Deipara.

b Lib. de Assumpt. c In spec. c. 12.

ve
gr

fo
rit

b c

gr
ta

ria
est

m
Ita
C

Be
be

liu
ele

ho
est

M
ri

SEDES SAPIENTIÆ. 61

vero Salomonis est Maria, grandis omnino in gratia, & in gloria.

Damascenus hanc Virginem etiam folium Regium appellat. *a* Et sane merito folium gloriæ Dei infra appellatur: *b* quia sicut Regium folium sedentis magnificentiam, ac maiestatem repræsentat; ita Deus in B. Virgine ostendit gloriam suam, & claritatem: Christus enim est lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc Mundum. Ita Galatinus lib. 6. de arcanis Cathol. Christianitatis c. 18.

In hunc sensum loquitur etiam S. Bonaventura. in specul. cap. 7. *O vere beatissimum, ô vere stabilissimum folium. hoc folium excelsum est, in intellectu, eleuatum in affectu, excelsum quoque inter homines, eleuatum super homines: excelsum est gratia, eleuatum in gloria. In folio mentis Mariæ Dominus sedet, & domus corporis Mariæ plena erat Maestate eius.*

S. Bernhardinus Senensis, Thronus, *a* Orat. de dormit. *b* Hier. 17.

nus, inquit. *a* filij Dei, Mater illius est, quæ in conspectu eius sicut Sol fulgens est, quantum ad gloriam animæ, & sicut Luna perfecta in æternum, *b* quantum ad gloriam corporis sine defectu (in Assumptione) Proinde gloria resurrectionis fidelis est testis.

S. Bonaventura In Ecclesiastico (c. 43.) dicitur Vas admirabile, opus Excelsi. *c* Vere opus mirabile, quia nusquam inuenitur simile: Vnde de hoc dicitur: non est factum tale opus in vniuersis Regnis; non in Regno cœlestium, nec terrestrium, nec infernorum.

Sicut sedes ornata, ac Regio more parata sedentis magnificentiam, ac maiestatem repræsentat: Ita Deus in B. Virgine ostendit suam gloriam, & claritatem.

PIÆ

a Tom. 3. Serm. II. a. 3. c. 1.

b Psal. 88.

c In spec. c. 7.

P

I

te

th

go

m

ar

H

m

st

na

vt

se

qu

no

ul

PIÆ CONSIDERATIO-
N E S.

1.

IN varijs thronis Deus sedet. Cœlum Dei sedes est, terra scabellum pedum eius. Sedet super Cherubim. hic autem thronus, de quo hæctenus egimus, thronus misericordiæ est. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiæ, vt misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in tempore opportuno. Hebr. 4. *Venite adoremus, & procidamus ante eum, exosculemur gradus, prosternamus nos, & clamemus, Salve Regina misericordiæ &c.*

2.

In quibusdam Regnis moris est, vt etiam vacuis Regum, & Reginarum sedibus honor habeatur, & externa aliqua reuerentia adhibeatur. Ita decet nos vel ad ipsum nomen **MARIÆ** exultare in corde nostro, & ad eam colendam

D 2

lendam

e in
um
a in
sine
re-ico
pus
us-
tur:
nis;
necno-
ac
s in
cla-

IÆ

lendam nos præparare. Quicquid eam repræsentat, aut dulcem eius memoriam refricat, nos in honore, & pretio habere decet, vt imagines eius, Rosaria, pios libellos de ea scriptos, Miraculorum monumenta, & his similia.

3.

Modum colendi hunc thronum pulchre describit. Noster Petrus Anto. Spinellus in compendio sui throni, & Praxi deuotionis erga B. Virginem. Ponit autem hos sex gradus, quibus quasi ascenditur piè ac reuerenter ad hunc thronum: Amore scilicet huius Virginis, Reuerentia congratulatione, fiducia, Virtutum imitatione, obsequijs, quæ ipse prolixè in illo libello explicat.

4.

Quæuis anima iusti etiam est sedes Dei, libenter eam Deus inhabitat, si ritè ornata, & præparata sit. *a Præbe fili mi cor tuum mihi.* ipse ambit, & desiderat hanc sedem. Modum autem præparandi

a Prou. 23. b Ioan. 14.

parandi & ornandi hunc cordis thronum Sponsus ipse clare, & diferte explicat: *a Si quis diligit me sermonem meum seruabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Paulò autem ante explicatur signum dilectionis his verbis: *Qui habet mandata mea, & seruat ea, ille est, qui diligit me.* Sunt ergo inseparabilia, diligere, & mandata Dei seruare, & vnum causat alterum.

5.

Ædificemus ergo similem thronum in corde nostro. Erigamus sex gradus, quos Deus libenter scandit. Gradus scilicet humilitatis, subdere se maiori, pari, minori, humiliter de se loqui, & sentire, optare vt alij etiam ita sentiant. Vel si lubet, alios præparare gradus licet, Deo similiter gratos. Timorem Dei, Humilitatem, Vitæ candorem & innocentiam, Obedientiam, Patientiam, Perseuerantiam. Vel sex opera miseri-

D 3

cordiæ

a Ioan. 14.

cordiæ exercendo. de his beneplacitum suum aperte Deus explicat: *Hæc est requies mea, reficite lassum, hoc est refrigerium meum.*^a

6.

Operiamus totam structuram auro purissimo, id est, flagranti igne charitatis, quæ omnia nostra coram Deo pretiosa, & splendida reddit.

7.

Stent in gradibus cordis nostri Leunculi magnanimi, qui hostem non metuant, sed fortiter aggrediantur. Sint vigiles; proprium enim leonum est, aperitis oculis dormire. Ita Sponsa de se loquitur. *Ego dormio, & cor meum vigilat.*^b

O R A

a Esa. 28.

b Cant. 5.

m
m
ti
o
g
N
g
t
t
h
e
t
r
8
x
F
1

ORATIO.

O Solium gloriæ Dei, dignum Filij Dei habitaculum, Spiritu Sancto cooperante præparatum, ecce humillimè adrepo, ad thronum gratiæ & misericordiæ; colo, adoro magnificentissimam illam sedem Sapientiæ, quale opus non est factum in vniuersis Regnis. O dulcissima Virgo, & Mater Maria; quæ exultans in Spiritu, iure gloriaris: Qui creauit me, requieuit in tabernaculo meo; gratulor ex animo tibi, & mihi, & vniuerso orbi, de tanto honore, & gloria, tibi, tanquam electæ ex millibus, cœlitus collata. Ante hunc thronum cum viginti quatuor Senioribus illis humillime procido, veniam & gratiam imploro, quia tu vere es auxilium Christianorum, & refugium peccatorum. Deus ille misericordiarum, & Deus totius cōsolationis, quem Terra, Pontus, Æthera, colunt, ad-
D 4. rant,

rant, prædicant, qui non venit vt iudicet Mundum, sed vt Mundus saluetur per ipsum, de cuius infinita bonitate adhuc fragrant materna tua viscera, & dulcem amorem, erga omnes tui amantes, spirant. Curro ergo in odorem vnguentorum tuorum. O Mater misericordiæ, & pulchræ dilectionis; cum duodecim illis leunculis me immiscebo, & ad gradus huius throni vigilabo; Tu robur animi præsta, vt constanter tibi seruiam, & auro flagrantissimæ charitatis tibi affixus in omnem æternitatem à te non separer. Quæ in cœlis coronata triumphas &c.

VAS SPIRITVALE.

VAS HONORABILE.

VAS INSIGNE DEVOTIONIS.

ET si nulla explicatione hi tituli honoris indigeant, non erit tamen extra propositum, vnum vel alterum.

rum locum ex SS. Patribus afferre, vbi ipsi de Beatissima Virgine simili loquendi modo vtuntur.

Omnes homines vnus figuli vasa sumus, sed vnum pulchrius, & nobilius altero. *a* S. Bernhardinus Senensis, de idea, in mente cœlestis figuli, concepta, ita scribit. *b* Tu virgo, inquit, ante omnem creaturam in mente Dei prædestinata fuisti, vt omnium foeminarum castissima, vt Deum ipsum, hominem verum, ex tua carne procreares, vt præ omnibus post filium, Regina cœlorum effecta gloriosa regnares.

Hinc S. Cyprianus, *c* propter insignem huius Virginis præelectionem per excellentiam eam Vas electionis appellat. Et S. Bonaventura: Opus Dei, inquit, mirabile est, Maria, de quo dicitur in Ecclesiastico, *d* Vas admirabile, opus excelsi. Vere opus mirabile, quia nusquam inuenitur simile: Vnde de hoc dicitur,

D 5

non

a Hier. 18. *b* Tom. 2. Con, 51. a. 3. c. 4.

c Serm. de Christi Natiuit. *d* Eccli. 43.

non est factum tale opus in vniuersis Regnis;
 a non in Regno cœlestium, nec terrestrium,
 nec infernorum: hoc enim opus plenum est
 Dominica gloria, quia super omnem puram
 creaturam resultat, & relucet plenissime in
 Maria.

Ecce quale Vas electionis, in quo
 sibi Deus complacuit: Et licet multa
 magna facta sint in Creaturis Mundi, in-
 quit Petrus Damianus, b nihil tamen tam
 excellens, tam magnificum fecerunt opera
 digitorum Dei. in hoc enim opere exer-
 cuit Deus suam potentiam. Adeo sibi
 complacuit Deus in hoc vase Electio-
 nis, vt S. Anselmus dixerit, c nullum
 hominum, vel Angelorum penetrare
 posse immensitatem Diuini amoris er-
 ga Virginem. Quid amplius dicere pos-
 sum, inquit, d O domina, immensitatem
 quippe gratiæ, & gloriæ, & felicitatis tuæ
 considerare incipienti, & sensus deficit, &
 lingua.

a 3. Reg. 10

b Serm. de Natiu. Virg.

c De excellent. B. V. c. 3. d c. 8.

lingua fatiscit. Imò S. Bernhardinus dicit, a tantam esse perfectionem Virginis, vt soli Deo cognoscenda referretur.

a Ser. 51. To. 2.

ROSA MYSTICA.

I.

Rosa, florum Regina, elegantia sua omnium oculos pascit, suaue fragrat, & varie medetur.

Idem nobilissimo modo præstat Beatissima Virgo. Albas & rubras communiter reperire est rosas. *Dilectus meus*, inquit illa, *candidus, & rubicundus.* Quin & ipsa Sponsa. b

Pulchritudo Virginis nostræ apparet in candore immaculatæ Conceptionis, perpetuæ Virginitatis, & virtutum omnium pulchritudine. Pulchra vt speculum; Pulchra vt luna; Pulchra & electa, vt Sol: Summa, tota pulchra

D 6 es a-

a Cant. 5.

es amica mea, & macula non est in te. *a*

Heu quam fordet respectu huius antiqua Virgo, de qua Sedulius canit;

Et velut in Spinis, mollis rosa, surgit acutis,

Nil quod lædat habet, matremque obscurat honore:

Sic Eux de stirpe, sacra veniente:

MARIA,

Virginis antiquæ facinus, noua Virgo piauit. *b*

Hoc elegantissime explicat S. Bernardus: *Eua*, inquit, *c* *Spina* fuit, *Maria*, *Rosa* extitit. *Eua* *Spina* vulnerando; *Maria* *Rosa*, omnium affectus mulcendo: *Eua* *Spina*, infigans omnibus mortem; *Maria* *Rosa*, reddens salutem. *Maria* *Rosa* fuit candida, per *Virginitatem*; *rubicunda* per *charitatem*; *Candida*, *Virtutem* sectando; *rubicunda*, *vitia* calcando; *Candida*, *affectum* purificando; *rubicunda*, *actum* carnalem mortificando;

Candi-

a Cant. 4.

b Lib. 2. Paschal. de miraculis Christi.

c Serm. de B. Maria.

Candida, Deum diligendo; rubicunda, proximo compatiendo.

2.

Rosa fragrat odore. Nonnulli flores pulchri sunt, nec tamen grato odore fragrant; imo quidam flores admodum pulchri ingratum odorem habent. His & frigidi Catholici, & hypocritæ assimilari possunt.

Fragrat autem, coram Deo, vitæ morumque honestas & probitas; Virtus inquam. Hoc sensu Apostolus dixit: *a Bonus Christi odor sumus in omni loco.* Id à suis requirere videtur Christus Dominus, quando dicit, sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cœlis est.

Fragrat etiam, coram Deo, Eleemosyna. Vnde & Apostolus Eleemosynam, à Philippensibus sibi missam, appellat odorem suauitatis, hostiam acceptam placentem Deo. *b*

D 7

Fra-

a 2. Cor. 2. *b* Philip. 4.

Fragrat & oratio coram Deo. id op-
 rat David: *Dirigatur Domine oratio mea,*
sicut incensum in conspectu tuo.^a

Ideo sacrificia Veteris Testamenti,
 cum grati odoris incenso offerebātur, vt
 Deo velut odor suavis placerent. Hinc
 quando Noe ex arca egressus, Deo sa-
 crificium obtulit, ait Scriptura, *odora-*
tusque est Dominus odorem suauita-
tis:^b quo loco Chaldaicus textus habet,
 suscepit Dominus cum beneplacito. Ita
 Sacerdotes Noui Testamenti, quotidie
 in Missa ad oblationem calicis orant, vt
 in conspectu Diuinæ Maiestatis, sacrifi-
 cium illud, pro totius Mundi salute, in
 odorem suauitatis ascendat.

Siue ergo huius nostræ mysticæ ro-
 sæ, Beatissimæ inquam Virginis vitæ
 sanctimoniam, siue orationes eius con-
 tinuas, omniumque Virtutum varia,
 specimina, ardentissimi cordis pia desi-
 deria, & gemitus spectemus, mire coram
 Deo.

^a Psal. 140.

^b Gen. 8.

Deo fragrauit, & merito etiam dicere possumus, quod odoratus sit Dominus in ea odorem suauitatis.

3.

Porro Rosa varie medetur. Quæ non aquæ ex balneo Mariæ, olea, pharmaca, electuaria, emplastra conficiuntur? Id Medicis & Pharmacopæis relinquo. Ita nostra Rosa Beatissima Virgo Maria quos morbos non sanat? Testantur id toto orbe Christiano, sacra in templis anathemata, quæ clamant tot millia hominum eius opem sensisse, vt non frustra audiat, Auxilium Christianorum, Consolatrix afflictorum, &c.

4.

Interim ô Naturæ mysterium. Ita in pretio hunc florem habendum natura ostendit, vt munierit eum horridulis spinis, contra olentem hircum & alias bestias, quæ dignæ hoc flore non sunt.

Admit-

Admittit tamen Apem argumentofam, vt mel inde conficiat; Scarabæum vero stercorebus affuetum necat. Heluidius, Nestorius, & plures alij Hærefiar-
chæ Rosetum hoc venenare, & deuaftare conati funt; omnes hi Spinis confixi interierunt. Cunctas hærefes fola interemifti, canit Ecclefia. Vel quia eum genuit, qui Lernæ inferorum ceruicem preffit; vel quia cunctis fidei defenforibus, & Ecclefie Doctõribus fingulariter opitulatur, vt omnes hærefes perimant, & extinguant.

PIÆ CONSIDERATIO

N E S.

I.

ADmirare opus Dei in hoc flore, Sanctiffima inquam hac Virgine. lauda Dei fapientiam, bonitatem, qui hunc terreftrem Paradifum, Ecclefiam fuam tam pulchro flore condecorare.

rare voluit. Contemplare vt niteat immaculata sua conceptionē, & plurimis alijs prærogatiuis. En quomodo erubescat hæc rosa, ad vocem Angeli, *Concipies.* turbatur, verecundatur, conscia voti Virginitatis.

Ecce quam subinde rubeat, & flagret amore Dei. Ecce quam se ex ramulo suo demittat, & humiliet. ancillam Domini se profitetur. Has virtutes imitare.

2.

Quando totus ares, & spiritualia pene desipiunt, ex hac Rosa, tanquam Apis argumentosa mel confice. hoc melle animam tuam recrea. Tota enim dulcis est; diffusa est gratia in labijs eius. mel & lac sub lingua eius.

3.

Et quia gratum quid spirat hæc Rosa, fruire hac fragrantia, in odorem vnguentorum eius curre. In plateis, in vijs publicis, toto vitæ suæ decursu, omnium morum honestate, sicut myrrha electa dedit.

dedit suauitatem odoris. Imitare vitæ puritatem, mansuetudinem; indue viscera misericordiæ, sis bonus Christi odor in omni loco, bonis exemplis & varijs Virtutum speciminibus alios attrahe, ad pietatem incita.

4.

Quin & pharmaca hinc confice, infirmitatibus tuis medere. Rosa hæc vitiatos purgat humores; & noxios refrigerat calores: fellisque amari temperat furores. Tu modo conare, ora, imitare, & magna solertia, ex hac dulcissima Rosa, succos salubres exprime.

5.

Ex roseto hoc, cauto vngue, reuenter carpe, rosas collige, sertum contexe, Virginem hanc honora, laudatissimo, & fructuosissimo in Ecclesia orandi modo; Rosarium inquam deuote percurre, meditando mysteria dolorosa, gaudiosa, gloriosa.

6.

Addo aliud consideratione dignissimum,

f
x
f
f
v
n
t
d
i
u
e
c
t
t
i
a
f
r
p
c

fimum, ipsis S. Ambrosij verbis: *a Surre-*
xerat, inquit, ante floribus immixta teneris,
sine spinis, rosa, & pulcherrimus flos, sine vlla
fraude vernabat: postea spina sepsit gratiam
floris, tanquam humane speculum preferens
vite, qua suauitatem per functionis sue, finiti-
mis curarum stimulis, sepe compungat: Valla-
ta est enim elegantia vite nostre, & quibus-
dam sollicitudinibus obsepta, vt tristitia ad-
iuncta sit gratia. Cum vnusquisque aut sua-
uitate rationis, aut prosperioris cursus suc-
cessibus sibi gratulatur, meminisse eum culpe
conuenit, per quam nobis in paradisi amoeni-
tate florentibus, spine mentis, animique sen-
tes iure damnationis adscripta sunt. Irrutiles
igitur o homo, licet, aut splendore nobilitatis,
aut fastigio potestatis, aut fulgore Virtutis,
semper tibi spina proxima est. Semper infe-
riora tua respice, super spinas germinas, nec
prolixa gratia manet. Breui vnusquisque de-
cursu etatis flore marcescit.

7.
 Spinis te arma. Nihil sibi. Mundus,
 nihil

a Lib. 3. hexa c. II.

80 LITAN. LAVRE T.

nihil caro, nihil dæmon de innocentia tua, & meritis decerpant. Resiste, arce impurum vnguem; aures, oculos, cor tuum spinis sepi. Appareat etiam in te aliquis pœnitentiæ rigor. Inter spinas, & tribulos tribulationum, vt rosa fulge. sustine Dominum.

L I L I V M I N T E R
S P I N A S.

Commode attexi potest Titulus hic, qui in sequentibus Litanijs habetur, propter quandam rei affinitatem. Sicut Liliū inter Spinās, sic Amica mea inter filias. *a*

Per spinas peccata passim in S. Scriptura intelliguntur. Inter omnes ergo, qui in peccatis nascuntur, sola B. Virgo excipitur, quæ sine peccato concepta, & nata, sine peccatis vixit, & obiit.

Hinc Adam de S. Victore ita cecinit:

Salve

a Cant. 2.

Salve

Salve Verbi sacra parens,
Flos de spina, spina carens
Flos spineti gloria.

Nos spinetum, nos peccati
Spina, sumus cruentati,
Sed tu spinæ nescia.

Ex horrido maiorum suorum spine-
to B. Virgo nata est, sicut liliū inter
spinas. In Regia stirpe sua habuit mul-
tos impios, idololatrias, & magnos vtri-
usque sexus peccatores.

Vetus testamentum leges quidem
sanctas, sed asperas habuit, easque pluri-
mas. Synagoga, Scribæ & Pharisei, alli-
gabant onera grauia, & importabilia, &
in hominum humeros imponebant; &
de simili iugo conqueritur Petrus in A-
ctis, *b* quod nec Patres nostri, nec nos,
inquit, portare potuimus.

Ex hoc Spineto extitit tandem hoc
liliū, nitens puritate, & candore ani-
mæ, & odore sanctissimæ vitæ fra-
grans.

a Matth. 23.

b Actor. 15.

grans. *a* In spina tria notantur: Cito floret; cito arefcit, aculeis pungit. Ita peccatores cito florent diuitijs & rebus prosperis, in Virtutibus cito arefcunt, malis moribus iustos pungunt, maledicis inquam linguis, & persecutionibus varijs.

In Lilijs tria itidem obseruantur: *b* Aureus color in medio, candor floris, & odor eximius. Iusti intus fulgent, Dei amore succensi: foris nitent vitæ innocentia, Virtutibus fragrant, & sunt bonus Christi odor in omni loco.

Honorius ait, *sicut Sponsa Ecclesia est liliū inter spinas, hereticos, & falsos fratres; sic & anima fidelis inter spinas, iniustos scilicet & peccatores.*

Liliū inter spinas eminet coloris decore, & odore: Sicut iusti inter peccatores eminent, decore vitæ, & odore doctrinæ. Simul etiam spinas habent, austeritate vitæ, & mortificationibus carnis.

De

a Spina. b Lilia.

De Beatissima autem Virgine omnia in summa perfectione intelligenda: nitet enim vitæ sanctissimæ puritate: Virtutum omnium exemplis fragrat: tribulationibus tanquam spinis horrida, & exercitatissima. S. Bernhard. in Natiu. Mariæ. Dilectus pascitur inter lilia. apud Mariam utique pascebatur, idque copiosius pro multitudine liliorum. An non lilia, Virginitatis decus, humilitatis insigne, supereminetia Charitatis? Erunt tamen & nobis lilia, quamuis inferiora valde. sed nec inter hæc dedignabitur pasci sponsus.

ORATIO.

Salve, O Regina cœlestium florum
 Rosa, inter omnes speciosa, Salve ô
 valde decora, quæ variarum Virtutum
 pulchritudine, omnes nos in admirationem,
 & amorem tui rapis: Ah quam
 fragrant tuæ misericordiæ viscera.
 Admitte, oro, solertem meam Apiculam,

84 LITAN. LAVRET.

culam, vt dulce sibi mel conficiat. Ne punge spinis, aut si pungis, amore tui confige. En & Apicula mea pungit, fudit cor tuum, illa materna viscera, mellitum amorem fugit. Ah recrea animam meam solatijs non omnibus notis: medere infirmitatibus meis, quæ quanta quanta es, saluberrimis succis plena es. Ah tempera noxios calores, & languores meos sana. Planta etiam Rosetum in corde meo, & impetra, vt cor meum modo vitæ puritate, & innocentia niteat, modo ex agnitione sui, & dolore de peccatis erubescat, & flagret amore tui, dulcissimique tui Nati. Fac vt sim quoque bonus Christi odor. in omni loco. fragrem exemplo & imitatione tuarum Virtutum. Sepi cor meum spinis, vt securus sim ab insidijs inimicorum meorum, & in medio spinarum, & variarum tribulationum, velut Rosa illibata, coram Deo, & hominibus fulgeam. Quæ in cœlis coronata triumphas in omnem æternitatem, Amen.

TVR.

a
ly
ri
&
qu
di
er
sp
co
bi
te
ar
D

TURRIS DAVIDICA. 85
TURRIS DAVIDICA.
TURRIS EBURNEA.

Sicut turris David collum tuum, quæ edificata est cum propugnaculis. Mille clypei pendent ex ea. omnis armatura fortium.
a Collum tuum sicut turris Eburnea. b

Dauid expulso Iebusæo, Hierosolymæ extruxit celsam, & fortem turrim, vt hostis aduentans facile videri, & impetus eius fortiter sustineri posset, quia ergo hæc turris alijs celsior erat, iudicat Salomon Sponsam inter cæteras eminere.

Pie & prudenter olim Victores spolia, & arma hostibus erepta, Deo consecrabant, & in Templis, ac turribus suspendebant, anathemata vocantes. Ita Iosue vastata Hiericho, c aurum, argentum, vasa ænea &c. in ærarium Domini intulit. Ita Dauid, d arma & gladi-

a Cant. 4. b Cant. 7.

c Ios. c. 6.

d 1. Reg. 17.

gladium Goliath, in tabernaculo Domini suspendit. Ita Iudith *a* conopæum Holofernus, & alia obtulit in anathema. Quæ consuetudo adhuc hodie viget, ut videre est passim etiam in antiquissimis templis; & hoc maxime tempore, quo hæc scribo, post tot victorias gloriosissimi Cæsaris Ferdinandi II. in varijs locis videre est templa plena eiusmodi trophæis. Hinc verisimile est Turrim David intus armis fuisse instructissimam, foris autem plenam suspensis eiusmodi spolijs, hostibus ereptis hinc etiam mille, id est, innumeri clypei pendebant ex ea, omnis armatura fortium videlicet victorum, & prostratorum.

Cur autem Beatissima Virgo Turris Davidica, & eburnea dicatur, pulchrè explicant Doctores. *b* Gregorius Nyssensis, Honorius, Theodoretus, & post hos Hailgrimus Cardinalis, Rupertus

a Iudith. 16.

b Serm. 7. in Cant.

pertus & alij plures in plerisque con-
 ueniunt, & B. Virginem per turrin Da-
 uidicam præfigurata dicunt, quæ non
 tantum ab hostibus inexpugnabilis
 fuerit, atque ita nullam læsionem in a-
 nima acceperit, aut peccati maculam,
 sed omni armorum genere instructa,
 Virtutibus inquam, excellentijs & præ-
 rogatiuis, quibus illa cunctas hæreses
 sola interemit, vt canit Ecclesia, quæ
 arma adhuc hodie Ecclesiæ, & omni-
 bus fidelibus heroicè contra spiritua-
 les hostes pugnantibus suppeditare so-
 let. Theodoretus, in Cantica (& ex hoc
 Cardinalis Hailgrimus) ita scribit: *Hanc
 Turrin B. Virginem - Christus in Ecclesia e-
 rexit, vt esset peccatoribus refugium, & mu-
 nimen: Propugnacula eius sunt Virtutes, &
 gratia, dignitates, & prerogatiue. Clypei,
 exempla virtutum, per quas resistitur contra
 tentationum insultus, vt prudentia, fortitudo,
 temperantia, &c.*

S. Bernhardus. Tu, ô Virgo, inquit, &

E 2

Turris

a Serm. 4. super Salve Regina.

*Turris es edificata cum propugnaculis suis,
Hostes tui non parum formidabant, ne forte
tu esses, quæ eras, per quam expugnandi erant,
& damnandi, propter quod & terribilis eis
fuiſti, vt caſtrorum acies ordinata. a Nihil ve-
ro omnino proficit inimicus in te, eo quod
mille clypei pendent ex te, omnis armatura
fortium. Nihil eſt enim Virtutis, quod ex te
non reſplendeat, & quicquid ſinguli habuere
Sancti, tu ſola poſſediſti. Tu ſupergreſſa es vni-
uerſas. b*

*D. Thomas Aquinas. c. Mille clypei, id
eſt, remedia contra pericula, pendent ex ea. I-
tem in omni opere Virtutis poteſ eam habere
in adiutorium; Et ideo dicit ipſa: d In me om-
nis ſpes vitæ, & Virtutis.*

*In turri commendatur alitudo, pul-
chritudo, & fortitudo. Ideo etiam Ru-
pertus ait: Fuit B. Virgo turris in aſpectu a-
mabilis, ſtatura fortis, ac diabolo terribilis,
& inacceſſibilis. e*

Hail

a Cant. 6. b Cant. 2.

c Opusc. 8. d Eccli. 24.

e In Cant. c. 7.

Hailgrimus, Eburneam turrim dicit appellari propter candorem castitatis (cum Elephas valde castum animal sit) & propter firmitatem ac constantiam. item propter pugnam perpetuam, sicut Elephas cum Dracone habet: *Inimicitias ponam inter te, & mulierem, dicebat Deus, a & semen tuum, & semen illius. ipsa conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo eius.*

I.

Sicut ergo Turres altitudine sua partim incolas recreant, partim fessos, aut errantes Viatores, quando illis apparent, & in mari aliquando spem portus faciunt: Ita Beatissima Virgo primos fideles miro gaudio affecit, Iosephum, Elisabetham, Zachariam, Simeonem, Annam, qui in hac turri agnouerunt promissiones impletas, & portum salutis affulisse, tot sæculis expectatum.

2.

In Turri semper, etiam quouis æstu, licet aura, & ventulo aliquo frui,

E 3 qui

a Gen. 3.

qui humili loco non ita sentitur. Ita B. Virgo per varias eminentias à Deo exaltata, varijs gratijs, ac priuilegijs à Spiritu Sancto suauiter afflata fuit.

3.

Ex turri longe prospicitur, & recreat varietas, dum montes, vrbes, pagi, syluæ, flumina, prata conspiciuntur, quæ humilioribus in locis habitantes latent. Ita Beatissima Virgo excelsis suis meditationibus vidit quæ nos latent. Plures stellas vident, qui excelsò loco stant: plura cœlestia, & arcana mysteria ipsa vidit, quam vllus hominum.

4.

Qui ex turri in terram despiciunt, ijs omnia ista inferiora, parua videntur; homines sicut pigmei, & glires; Palatia sicut tuguriola: Ita B. Virgini omnia terrena parua, & contemptibilia visa sunt, quia mente eleuata erat hæc gloriosa Domina, excelsa super sydera, suis contemplationibus super nouem Angelorum choros transcendens.

s. Qui

5.

Qui in turri habitat , magna quiete fruitur; non audit sermones hominum, nec alios rumores, quæ alioqui mentem distrahunt , & serias cogitationes impediunt. Ita B. Virgo semper cum Deo occupata, nihil fuit impedita huius Mundi negotijs, & rumoribus. &c.

6.

Altitudo maximè commendat turrim , & admirationem parit. fortitudinem quoque & firmum fundamentum inde conijcere licet. Hæc autem præter admirandum humilitatis fundamētum, innixa super dilectum suum, nulla tentationum vi concuti, aut moueri potuit, nec in morte quidem tam dilecti, & electi filij, celsa animo, fidei lumine illustrata, in solo Deo spem , & fiduciam omnem collocatam habebat.

7.

Turres plerumque ad defensionem patriæ ædificatæ sunt , partim pro specula , vt aduentantes præuideri possint,

E 4

par-

partim pro receptaculo tuto, partim ut inde cum hoste pugnari possit. *a Sic mulier ex turri quadam fragmen molæ deiecit, & Ducem Abimelech occidit.* Ita hæc Virgo nostra Diabolum, & omnes Hæresiarchas, eam infestantes occidit. Inter hos ex præcipuis vnus fuit Nestorius, quem Concilium Ephesinum excommunicauit; Theodosius in exilium misit; linguam eius vermes eroserunt, & Nicephorus scribit tandem à terra absorptum. Taceo Constantinum Copronymum, & alios innumeros. Tu cunctas hæreses sola interemisti, in vniuerso mundo.

a Iudic. 9.

PIÆ CONSIDERATIONES.

I.

IN omnibus periculis confuge ad hæc turrim, sume arma, & scutum in expugna-

TURRIS DAVIDICA. 93

pugnabile, est enim his armis instructif-
 sima, quibus non tantum omnia ignita
 hostis tela, securus, tanquam paruulo-
 rum sagittas excipere, sed & contra au-
 dacior eundo, heroice congredi vires
 eius eneruare, & sternere poteris.
 Salomon ait: *a Turris fortissima Nomen
 Domini.* recte quidem, sed & ad Mariæ
 nomen portæ inferi tremunt: *extricat
 enim omne genus demoniorum.* b

2.

Admirare altissimam hanc turrim,
 propter celsitudinem omnium gratia-
 rum, & præminentiarum. Exaltata est
 enim supra Cedros Libani, & super Cy-
 pressos Montis Sion; Indaga soliditatem
 fundamenti, & inuenies profundissi-
 mam humilitatem, supra quam ingens
 moles Virtutum ædificata est. Respexit
 Deus humilitatem Ancillæ suæ, & eo
 ipso momento, quo se in humilem, &
 obedientem Ancillam Domini obtulit,

E 5

facta

a Prou. 18.

b Tob. 6.

facta est Mater Dei, qua Deus non potuisset aliquid maius facere.

3.

Ascende hanc turrem, fruere leniter aspirantibus auris Diuinæ gratiæ. Contemplare qua celsitudine animi Beatissima Virgo hoc Vniuersum supergressa, cœli cardines rimetur, illam altitudinem diuitiarum, Sapientiæ, & scientiæ Dei inquirens, tota cœlestibus arcanis immersa, delitijs affluens, quæ non licet homini loqui, assueta varijs reuelationibus & consortio Angelorum; Vt iam nil terrenum sapiat, quia in cœlis conuersatio eius. Ad fastigium huius Turris hæc Virgo peruenit per tot gradus Virtutum, quas tota vita sua ita exercuit, vt quoties ad virgineum gressum pedes tolleret, toties ad Virtutem gradum faceret.

4.

Et tu animos ad superna tolle, sublimè tuere, ad hoc te Deus & Natura finxit. quid humi serpis, & cum yermibus.

bus.

bus terram rodis ? ad celsiora natus es,
 mentem erige, turrim tibi exstrue, sed
 caue Babylonicam, caue superbam
 Luciferi sedem, Dei æmulam; nam &
 hanc & illam Deus destruxit. humilio-
 rem tibi locum ostendo, sed tamen à
 terra eleuatum. *a Iudith in superioribus
 domus suæ fecit sibi secretum cubiculum, in
 quo cum puellis suis clausa morabatur, & ha-
 bens super lumbos suos cilicium, ieiunabat
 omnibus diebus vitæ suæ præter Sabbatha &c.*
 Sat alte habitat, qui animo à terra remo-
 tus est. Vbiq; cœlum, vbi Deus est. tu
 cum Deo age, & terrena non sapient.
 Superna loca, & à tumultu hominum
 remota, ad orationem, & colloquia cum
 Deo habenda, aptiora sunt. Ita Moyses
 cum Deo egit; ita Elias; Ita Christus
 Dominus Montes ad orandum elegit; in
 monte orauit, & Apostolos suos instru-
 xit, in monte clarificatus est, in monte
 inter orandum captus, in monte pro
 Mundo mortuus, in monte cœlos ascēdit.

E 6

5: Inte-

a Iudith. c. 8.

5.

Interim tamen locus altus , corpus tantum à terra eleuat, non animum. alijs gradibus anima ad Deum scandit. Audi S. Augustinum. *a Cogitas magnam fabricam construere? de fundamento prius cogita humilitatis. Et quantam quisque vult, & disponit superimponere molem edificij, quanto erit maius edificium, tanto altius fodit fundamentum. Artis est alte scandere intellectu, & affectu, & non altum sapere. Altissima mysteria animo voluit Maria, Mater Dei iam ab Angelo pronunciata, Ancillam Domini se profiteretur. Modus ergo ædificandi spirituales turrin, iste est, vt Primo altum fundamentum humilitatis iaciatur, quæ etiam suos gradus habet. Deinde superædificentur Virtutes solidæ, ponantur ascensiones in corde, eatur de Virtute in Virtutem; per superata, & calcata vitia tandem in altum scanditur, ad anteriora sese extendendo, idque constanter, & perseueranter; sic pulchris*

a Serm. 10. de verb. Dom.

P
u
n
c
c
E

C

til
m
or
gr
ar
fo
fu
te
ho
ar
fin
In

pulchris gradibus peruenitur ad fastigium, vt anima inueniat se tandem à terrenis remotam, contemplatione rerum cœlestium suauiter delectari, liberius cum Deo licere colloqui, eiusque amore & gratia frui.

O R A T I O.

○ Spectanda, & admiranda moles, Turris Dauidica, dulcis Virgo Maria, fundamenta tua in montibus sanctis, ad cœlum vsque educta, moribus Virgineis Eburnea, Virtutum omnium perfectione teres, & rotunda, gratijs & prærogatiuis celsissima, omni armatura fortium instructissima, hosti formidanda, & terribilis, commune refugium peccatorum. Ah admitte me ad te confugientem, quem tot immanes hostes persequuntur. Liceat mihi hinc arma sumere; modo in tua protectione sim, cuiusuis manus pugnet contra me. In hac turri securus ero, pugnabo stre-

nue contra hostes meos. Ad fastigium
turris scandam, inde omnia mihi immi-
nentia pericula dispiciam, fruar illic cœ-
lesti aura, quæ noxium æstum attempe-
ret, solutus omnibus terrenis curis, &
desiderijs, totum me cœlestium rerum
meditationibus impendam, quæ sursum
sunt sapiam, non quæ super terram; sic
tu me adiuua cœli Regina, quæ in Cœ-
lis coronata triumphas in omnem æ-
ternitatem. Amen.

DOMVS AVREA.

IN sequentibus Litanijs salutatur Bea-
tissima Virgo DOMVS SAPIENTIÆ,
vbi ad litteram Academia Salomonis
insinuatur, Quia tamen hîc Domus
Aurea vocatur, transferemus ad has
Litanias illud encomium, & auream
hanc Domum flexo poplite salutabi-
mus.

Quo ad litteram & historiam, Sa-
lomon

2. Prou. 9.

ſolomon in monte Syon ædificauit Gym-
 naſia, *a* vbi præter legem, varia artes, &
 diſciplinæ docebantur. Nam licet tempo-
 re Samuelis in Bethel, Rama, Hiericho,
 & alijs locis terræ Iſrael, ſcholæ exſtru-
 ctæ fuerint, in quibus filij Prophetarum
 in Lege Dei, & alijs diſciplinis excole-
 bantur, præcipua tamen Academia
 à Salomone in monte Syon ædificata
 fuit, vbi ex ſeptem cathedris, mar-
 moreis columnis innixis, *a* Lex Dei,
 & omnis ſapientia docebatur. Hinc ali-
 qui Eſaiam eo alluſiſſe putant, quan-
 do cap. 2. ſcripſit: *b* Venite ascendamus ad
 montem Domini, & ad montem Dei Iacob,
 & docebit nos vias ſuas. quia de Syon exhibit
 Lex, & Verbum Domini de Hieruſalem.
 Similes cathedræ etiam in atrio templi
 erant, vbi Doctores Legis ſedebant, iux-
 ta illud, *ſuper cathedras Moysi ſedebunt*
Scribæ & Phariſæi &c. ibi Chriſtus in
 medio.

a Ioseph de bello Iudaico c. 6.

b Abulens. super 4. Reg. 2. q. 9.

c S. Optatus Mileuit. super Esa. c. 22.

medio Doctorum inuentus est: Ibi Saulus ad pedes Gamalielis.

Ecclesia ergo B. Virginem appellat Domum Sapientiae, quam sibi aeterna sapientia aedificauit, & excidit columnas septem. quod SS. Patres varie B. Virgini applicant. S. Bernhardus tres Virtutes Theologicas, & quatuor cardinales, in summo gradu in anima B. Virginis intelligit. Alij septem dona Spiritus Sancti. Alij septem opera misericordiae. Alij septem Sacramenta in hac Domo a Christo coepta. Hugo Cardinalis pulchre applicat B. Virgini septem alias Virtutes ex Epistola S. Iacobi cap. 3. *a Sapientia autem quae desursum est, primum quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis consentiens, plena misericordiae, & fructibus bonis, iudicans sine simulatione.* Quae notantur in salutatione Angelica. Primò, Pudica: *missus est Angelus Gabriel ad Virginem.* Secundo, Pax siue Concordia; *desponsata Viro &c.* Tertio, Suadibilis: *cogitabat, qualis esset ista Salutatio* Quarto, Mo-

to
C
ve
co
&
E

A
ci
ti
ve
in
g
fe
th
S
C
M
D
cu
P
vo

m

tò, Modestia : *Quomodo fiet istud &c.*
 Quinto, consensus : *Fiat mihi secundum
 verbum tuum.* Sextò, Plenitudo miseri-
 cordiæ: *Exurgens Maria, abiit in Montana*
 &c. Septimò, Iudicium sine simulatione:
Ecce Ancilla Domini fiat mihi. &c.

Vel aliter. Primò Virginitas : *missus est
 Angelus Gabriel ad Virginem* Secundo, Ta-
 citurnitas: *cogitabat qualis esset ista salutatio.*
 Vel, *Maria autem conseruabat omnia
 verba hæc, conferens ea in corde suo.* Vnde &
 in Euangelio tantum quater locuta le-
 gitur. (primò, Angelo. secundò, *Fili quid
 fecisti nobis sic.* tertio, salutando Elisabe-
 tham. quartò, in nuptijs Canæ) Tertiò,
 Stabilitas: *Ingressus Angelus Gabriel ad eam.*
 Quartò, Strenuitas : *Exurgens abiit in
 Montana.* Quintò, Humilitas: *Ecce Ancilla
 Domini.* Sextò, Pietas: *Mansit autem Maria
 cum illis quasi tribus Mensibus.* Septimò,
 Prudentia : *Quomodo fiet istud?* Subijcit
 versum adiumento memoriæ:

Castâ, tacens, residens, operans, hu-
 milis, pia, prudens.

Omnes

Omnes hi sensus & applicationes, merito probantur, quia Virtutes tantæ Virginis pulchre illustant; quod & ego breuissimè conabor ostendere, per proprietates domus rectè & prudenter ædificatæ.

1.

Firma requiruntur fundamenta, ea prudentia, Augustino teste, a vt quanto cogitatur erigi maius ædificium, tanto altius fodiatur fundamentum. Id æterna fecit sapientia, hanc Domum ædificans. Licet ex Regia stirpe originem traxerit hæc Virgo, in mediocri tamen statu, ne dicam paupere, & humili educata, nuptui fabro tradita est. & licet Virtutibus, & gratia Dei plena fuerit, id Orbi tamen ignotum fuit. *respexit Deus humilitatem ancille sue.*

2.

Muri quoque firmi sint necesse est, maxime si domus alta esse debeat. hæc autem domus exaltanda erat super choros

a Aug. Serm. 10. de Verb. Dom.

choros Angelorum. Parietes admodum firmos habuit, tanquam firmata in Syon. nullus casus aduersus potuit labefactare. stetit à præsepio, vsque ad crucem Christi.

3.

Tecto benè munita esse debet, contra pluuiam, tempestates, niues, grandines, &c. Heu quantas hæc domus excipit procellas? oppleta vna cum dulcissimo filio opprobrijs, & contemptu, ceu densa niue. Neque vllis perturbationum ventis periculose concuti potuit, vt inordinatè tristis, aut impatiens redderetur.

4.

Omnia loca debent esse, pulchro ordine, in certos vsus distributa; quæ officinarum distributio valde ornat domū. Quid autem ordinatius excogitari potest vita B. Virginis, quæ exemplo filij charissimi, iuxta ætatem, & tempora, modo has, modo illas Virtutes exercuit? licet omnes simul cumulatissimè haberet.

5. Or-

5.

Ornamentum domus est, vt sit lucida, non habeat angulos obscuros, & tenebricosos, vt secure quis ambulare possit, maxime per scalas. Hæc autem domus sapientiæ, radijs Spiritus Sancti plene fuit illustrata, intellectu & lumine spirituali abundanter prædita, sine vllis ignorantia tenebris, altissimorum mysteriorum conscia.

6.

Mundities ornat domum. palatium quantumuis elegans, & magnificum, si sordidum sit, vilescit. Hæc autem domus nunquam contaminata est. tota pulchra, & macula non erat in ea, præseruata à Spiritu sancto. quia Domum Dei decet sanctitudo.

7.

Ornatur insuper tapetibus, picturis, quantumuis structura per se elegans sit, quod in Palatijs Regum & Principum videre est. Quis vero nobis explicet pulchritudinem, & varietatem Virtutum,

tu
h
v
d

r
p
n
t
s

e
l
p
n
b
d

l
e
I

tutum, & prærogatiuarum Beatissimæ
huius Virginis, quibus omnes parietes
vestiuit, vbi dilectus eius habitare desi-
derauit.

8.

Instructa debet esse domus omnibus
rebus necessarijs, & suppellectili co-
piofa, & quæ ad commodam habitatio-
nem pertinent. ideo hoc loco addi-
tur, *miscuit vinum, & posuit mensam
suam.*

Hæc de se ipsa dicit, in tabernaculo
eius coram ipso ministraui. *a* Hem qua-
les epulas Æterna sapientia, in hac domo
parauit toti generi humano? Introduxit
me Rex in cellaria sua. dum dico, *Ver-
bum Caro factum est*, compendio omnia
dico.

9.

Non tantum necessarijs rebus, simi-
lis domus, instructa est, sed repositos
etiam, tuto loco, habet thesauros. Bone
Deus, quales thesauros, in hanc do-
mum,

a Cant. I.

mum, Æterna Sapientia recondidit?
*Multa filie congregauerunt sibi diuitias, hæc
 supergressa est vniuersas. b*

IO.

Quædam domus non tantum pro
 habitatione, & quotidianis necessita-
 tibus exstruuntur, sed ad recreationem
 quoque, & ad animi oblectationem.
 Et in hac quidem domo mirificè sibi
 complacuit Æterna Sapientia. Si enim
*beneplacitum est Domino super timentes
 eum, a & in eis qui sperant super misericordia
 eius; quantum beneplacitum habuit in
 hac sua electa ex millibus.*

PIÆ

a Prou. 31.

b Psal. 146.

PIÆ CONSIDERATIO-
NES.

I.

Licet magni Domini eiusmodi palatia erigant sibiipsis, tamen permittunt aliquando, vt aduenæ ea inspiciant, & curiose lustrent. hoc enim cedit in honorem Domini, dum alij admirantur elegantiam ædificij, distributionem, sumptus. vnde & aliquid discere, & imitari licet. Visitemus ergo & inspiciamus hanc domum Sapientiæ, vltro inuitamur. Qui paruulus est, ad me declinet. Inspiciamus diligenter, admiremur, imitemur quantum possumus.

2.

Si anima iusti, Sedes est sapientiæ, Salomone teste, Rogemus Æternam Sapientiam, vt placeat ei, animam nostram in domum sibi ædificare, & solidè fundare, muris atque columnis firmare,

mare,

mare, eamque inhabitare. Nos virtutibus necessarijs cooperemur. S. Chrystomus, *a* comparat nos pueris qui in arena, & luto domunculas formant. Nos ex luto aliquando ædificamus sine paleis, terrenis desiderijs inhiantes. Audi Prophetam : *Dic ad eos, qui liniunt absque temperatura, quod casurus sit paries: erit enim imber inundans, & dabo lapides praegrandes desuper irruentes, & ventum procellae dissipantem, & dicetur, Vbi est litura, quam linistis?*

3.

Studeamus mundicie per examina conscientiae, & confessiones. Ornemus tapetibus, varijs inquam virtutibus, auferamus quicquid Dilecti oculos offendere potest.

4.

Instruamus omnibus rebus necessarijs. misceamus etiam vinum nostrum, & mensam paremus operibus misericordiae,

a Hom. 55. ad pop. Antioch.

b Ezech. 13.

cordiæ, & officijs charitatis, quæ nobis
mutuo debemus.

5.

Inuitemus Dilectum ad domum no-
stram; modum alliciendi scimus ita enim
ipse ait: *a Si quis diligit me, sermonem me-
um seruabit, & Pater meus diligit eum, &
ad eum veniemus, & mansionem apud eum
faciemus.*

6.

Imò vltro venit, modo ei aperia-
mus: Ecce, inquit, ego sto ad ostium,
& pulso: *Si quis audierit vocem meam, &
aperuerit ianuam mihi, intrabo ad illum, &
coenabo cum illo, & ipse mecum.* Ecce af-
fert secum suas delicias, quibus frua-
ris.

a Ioan. 14,

ORATIO.

AH salue spectanda Domus Sapi-
entiæ Æternæ: audio beatos præ-
dicari

F

dicari, qui vigilabant ad fores tuas quotidie,
 & qui obseruant postas ostij tui. *a* Sacra
 hæc non cuiuis, nec quouis tempore
 forsan porta patet. Ecce adsum, & vi-
 gili oculo obseruo postes ostij tui; flexis
 quoque poplitibus adrepo, & ostium
 crebris suspirijs pulso. Scio quia confor-
 tauit Deus feras portarum tuarum; Ve-
 rum tamen attollite vos portæ quan-
 tumuis fortes, & solido ære rigentes, ad-
 mittite a nhelantem animam, amore ve-
 stri fauciam; liceat spectare opus, toti or-
 bi ob soliditatem & decorem eius admi-
 randum. Audio clamantem; *b* *Qui paruu-
 lus est, declinet ad me.* O Domina mea, non
 est exaltatum cor meum, neque elati
 sunt oculi mei, neque in magnis, & mi-
 rabilibus super me, ambulo: Ecce puer
 ego sum, nescio loqui, nescio prædicare
 dignitatem, & excellentiam tuam. Video
 septem cathedras, septem columnis in-
 nitentes, vbi omnis sapientia docetur,
 & Do-

a Prou. 8.

b Item 8.

Auditor esse cupio; Loquere Magistra,
& Domina mea, quia audit Seruus tu-
us. Bonitatem, disciplinam, & scienti-
am doce me. Sedebo humilis, & quie-
tus; obseruabo lenem susurrum, in quo
Dominus est; hauriam salutem à Do-
mino. Laudo & suspicio Architectum
Domus huius; opus & artificium suum
commendat Magistrum. Æternæ sapi-
entiæ dona in te admiror, particeps que
feri vnice exopto, à te Domina, & Ma-
gistra mea, sapientiæ studio erudiri,
summo desiderio, & ex omnibus ani-
mæ meæ viribus, humillimè peto. Quæ
in cœlis coronata triumphas in om-
nem æternitatem, A-
men.

FOEDERIS ARCA.

DE Arca Testamenti hîc agendum, & eius operculo, quod propitiatorium dicebatur, supra quod duo Cherubim, alter alterum respiciebat, vnde Oracula & diuina responsa data, de quo Dauid canebat; *a Qui sedes super Cherubim.* Credebatur enim Deus quasi scabellum pedum habere propitiatorium, quando responsa dabat.

Vnanimiter SS. Patres per Arcam Testamenti Beatissimam Virginem intelligunt, coram qua varijs pijs meditationibus quasi psallunt, & saluunt cum Dauide, Deum in hac Arca laudantes.

I.

Iussu Dei fabricata erat de lignis Sethim, quæ teste D. Hieronymo in deserto Arabiæ nascuntur. Candidum & pulchrum visu lignum, innocentiam
& Vir.

a Psal. 79. & 98.

& Virginitatem Mariæ indicat. Genus
albæ spinæ erat durum & forte, quod
rigorem vitæ eius, laborum item tole-
rantiam, & inuictum animum signi-
ficat. Lignum Sethim significat etiam
corpus B. Virginis, quod per mortem
non est corruptum, sed tertio die in
cælum translatum. Nulla temporum
diuturnitate putrescebat, nec à vermi-
bus rodi poterat: Maria fomite pecca-
ticarebat. Ab igne penè insuperabile
erat; Ita nullo ardore concupiscentiæ
tentari, nedum superari Maria pote-
rat.

2.

Arca hæc vestita erat auro purissimo
intus & foris. Per aurum in S. Scriptura
varia intelliguntur, propter multas eius
pulchras proprietates; Est enim purum,
& incorruptibile, nullo igne superabile,
elegans & splendens, in magna homi-
num existimatione & pretio habetur.
De Maria illud Davidis canunt Patres: a

F 3,

Omnis

2 Psal. 44

Omnia gloria eius filia Regis ab intus, circum-
amicta varietate. Virtutum decora Virgi-
nis huius intelliguntur, maxime Chari-
tas Dei, quæ quidem etiam se extendit
ad exteriora erga proximum: Ideo Arca
intus & foris auro purissimo vestiri de-
bebat.

3.

In hac Arca recondita erat Lex digito
 Dei scripta; vnde & *Fœderis Arca dicta*, ex
 pacto, quod Deus cum populo suo fecit,
 quamdiu scilicet Legem eius observa-
 ret, fore eius protectorem &c. Secundò,
In vrna etiam Manna asseruabatur. Tertiò,
Virga Aaron. ^a *Per Tabulas legis*, observa-
 tia præceptorum, & voluntatis Dei sig-
 nificatur in corde B. Virginis. *Per Manna*,
 ipse panis cœlestis, qui de cœlo in ute-
 rum Virginis descendit: *Per Virgam Aa-*
ron, partim miraculosa fœcunditas Vir-
 ginis, partim potestas & directio Dei
 significatur, qua Deus suos dirigit, &
 ex Ægypto ad terrâ promissionis ducit.

4. Hæc

a Hebr. 9.

4.

Hæc Arca erat commune per fugium in necessitatibus, loco Templi, vnde & responsa Dei dabantur. Certum est Mariam post Christi ascensionem commune refugium Christianorum fuisse, vnde & consilia, & solatia acceperunt, tanquam oracula & vocem Dei.

Quin etiamnum in cœlis agnoscitur tanquam refugium peccatorum, & plurima miracula & oracula edit. quod & per Propitiatoriū Altissimi significatur. Ita peculiariter B. Ephræm, & Methodius explicant, præter alios. *a* Tu, inquit, es Propitiatorium per quod Deus humanam naturam indutus, mortalibus apparuit. Andreas Cretensis. *b* *Quam diu versabar in terris, o Virgo, te habuit parua terra portio, ex quo autem translata es à terra, te vniversus Mundus continet. commune Propitiatorium, o vita suppeditatrix, & vita viuentium.*

E 4

Migra-

a Meth. Orat. in hypapantem.

b Orat. de dormit. Virginis.

5.

Migrauit Arca cum populo, communis fortunæ particeps, sed semper in magna reuerentia habita. Taceo peregrinationem ad templum, in Montana, in Ægyptum. Maria etiam cum nouis Christianis peregrinata, varia incommoda experta, sed in magno honore habita.

6.

Etiam capta est Arca à Philistæis, & varie illusa, sed non impunè: magnæ enim pœnæ inde subsēcutæ. Ita Deipara Virgo adhuc hodie ab Hæreticis varie illuditur & blasphematur, sed Ecclesia canit de ea, *Cunctas hereses sola interemisti in vniuerso Mundo.*

7.

Terribilis fuit inimicis. ita enim, dicebat Moyfes cum eleuaretur: *a Surge Domine, & dissipentur inimici tui, & fugiant, qui oderunt te, à facie tua. Ut cognouerunt Philistæi venisse Arcam in castra populi*

a Num. 10.

populi Israel, timuerunt & ingemuerunt dicentes, *Vae nobis. a* Ah quomodo phalanx inferorum timet, & tremit ad ipsum nomen MARIÆ, ad cuius inuocationem ex obsessis dæmonia cedunt.

8.

Arca capta in Templum Dagon collocata, idolum subuertit, & confregit. Ita vbi Mariæ cultus introducitur, cadunt & eneruantur omnes hostis machinæ, omnia desideria nociua, vitia inueterata, vetus denique Adam, vitijs plenus, & ad omne malum propensus, idolum abominandum.

9.

Dum Arca circumferretur cum tubis, ceciderunt muri Hierichuntini, *Ridiculum hoc fuit, Deus fecit hæc omnia, & est mirabile in oculis nostris. b* Numquid buccinæ clangore, & populi clamore mœnia firma concuti, & deiici possunt?

F 5

Dum

a 1. Reg. 4.

b Ios. 6.

Dum Iosue, Sacerdotes, & populus Deo
 obediunt & fidunt; dum tubis canunt,
 & Arcam cum reuerentia circumferunt,
 Deus Spiritu oris sui muros disijcit. Ma-
 gna in Deum fiducia, laudes & cultus
 huius Arcæ, gloriosissimæ inquam Vir-
 ginis Mariæ, firma hostis moenia, &
 portas inferi quatiunt, & dissilire co-
 gunt. Ita Damascenus: *a. Iubilemus, in-
 quit, in Arca &c.*

IO.

Non licebat Arcam nudam videre,
 multo minus tangere, neque Leuitis
 quidem, extra motum castrorum, mor-
 tis etiam poena proposita erat, vt maior
 scilicet reuerentia excitaretur, erga tan-
 tum mysterium. *b. Ioseph, licet maritus, hoc
 Sanctuarium Dei non attigit.* Ipsi Angeli
 Propitiatorio altissimi infidentes, & se
 mutuo intuentes mysterium admira-
 bantur. Oza Arcam tetigit, etiam vela-
 tam, & bona intentione ne caderet, à
 Deo

a. Orat. 2. de dormit. B. Virginis.

b. Num. 4.

Deo tamen percussus illico interiit, qui consiliarius Dei est, causam inquirat.

Sileo illam cladem Bethsamitarum, a qua percussit Dominus de viris Bethsamitibus eo quod vidissent (curiosè) arcam Domini, de populo septuaginta viros) seniores & excellentiores) & quinquaginta millia plebis. Taceo Azotiorum infame vlcus, & magnam stragem: Illis autem circumducentibus Arcam, b fiebat manus Domini per singulas ciuitates interfectionis magna nimis, & percutiebat viros vnus cuiusque vrbis, à paruo vsque ad maiorem, & computrescebant prominentes extales eorum.

Obseruarunt Sancti Viri, Deum iniurias proprias facilius dissimulare, quam minimam irreuerentiam in Matrem Dei, quæ quantumuis aliquando videatur leuis, perrarò tamen transire inultam. c Ita sanctificauit tabernaculum suum altissimus.

F 6 PIÆ

a 1. Reg. 6.

b 1. Reg. 5.

c Psal. 54.

PIÆ CONSIDERATIO-
NES.

I.

ANtequam populus Dei terram sanctam occuparet Arcam Fœderis cum suo Propitiatorio loco Templi haberi voluit. ad hanc in omnibus necessitatibus confugerunt, & in rebus ambiguis responsa Dei, & directionem acceperunt. Ita in hac nostra peregrinatione, antequam ad coelestem patriam perueniamus, de hac Arca nostra, Beatissima, inquam, Virgine Deus nobis prospexit, vt. refugium & solatium haberemus in nostris necessitatibus. Et nemo est, inquit S. Bernhardus, qui hinc auxilium recte petierit, qui exauditus non sit.

2.

Admiremur & artem, & pretium huius Arcae, iuxta exemplum in Monte
Æter-

Æternitatis ostensum. *Ab initio, & ante
secula creata sum, Admiremur, quæ in ea
recondita sunt. Lex Dei in corde eius, digi-
to Dei scripta, & nullibi elegantius: id in
omnibus actionibus eius resplenduit.
Cibum Angelorum continebat, cœle-
ste illud Manna; in utero Virginis panis
Angelorum, factus est cibus viatorum.
Admiremur aridam Virgam Aaron
florentem, & fructus proferentem. Ve-
neremur & fœcunditatem Matris, &
Virginittatis honorem.*

3.

*Vbi castra mutanda erant, Arca Dei
præcessit triduo, providens locum castrorum. a
Inuocemus Deiparam, vt sua interces-
sione nobis locum manendi provideat,
quo iam illa præcessit; nosque in hoc
periculoso itinere ad cœlum rectè diri-
gat.*

4.

*Quando Arca cum populo Iordanem tran-
siuit, aqua cesserunt, vt omnes etiam ad duo
millia.*

F 7

a Num. 10.

millia cubitorum sequentes, a sicco pede transire potuerint. Sequamur nos Arcam nostram, quæ per aquas tribulationum huius vitæ iam transiuit, videri à longe potest, figamus aciem, & gressum constanter, non operient nos fluctus tribulationum, ope, & intercessione Mariæ.

5.

Non terreant nos hostis machinæ; Iericho nobis expugnanda, vbi seges omnium malorum conclusa: castiganda caro, calcanda vitia, domandi prauis affectus, & inueterati mali habitus, superanda consuetudo peccandi, ne dicam necessitas, *portæ inferi non preualebunt.* Ne cadant animi, Nostra Arca rem expediet, hanc circumferamus septies cum hymnis & Canticis, septies in die laudem dicamus Beatissimæ Virginis, precibus ab Ecclesia ei decretis, magna id agamus fiducia in Deum, coram hac fœderis sui Arca cadent muri, hostis nobis calcandus

a Ios. 3.

candus dabitur, in flammis suas remittendus.

6.

Salomon Arcam Testamenti in tanto honore, ac veneratione habuit. a vt Sacerdoti Abiathar, certo occidendo, (quod partes Adonia secutus esset) vitam donarit, tantum propterea, quod Arcam sanctam coram Dauide patre eius portasset. Ita nobis sperandum, si hanc Dei Arcam debito honore afficiamus, eique fideliter ministremus, licet alioqui morte pessima afficiendi essemus, merituros gratiam, & æternam pœnam euafuros; tam gratum hoc Deo seruitium est. Pleni sunt libri exemplis, multos ex rigore diuinæ iustitiæ iamiam in iudicio particulari damnandos fuisse, sed propter sola quædam obsequia Beatissimæ Virgini præstita ab æterna damnatione liberatos esse.

7.

Arca Domini tres Menses in domo Obédedom:

a 3. Reg. 2.

dedom requieuit, & sine dubio, à tota familia varie honorata fuit. Vnde hoc exiguo tempore singularis Dei fauor, & benedictio animaduersa super Obededom, & totam domum eius: Ita experientia quadam didicimus, cultores B. Virginis etiam à Deo singulariter amatos, & varijs beneficijs, ac gratijs auctos fuisse; tam gratus est ei honor, qui eius Matri exhibetur.

2. Reg. 6.

ORATIO.

ERgo exsurge Domine tu & Arca sanctificationis tuæ, exsurge in adiutorium. Nil mihi cum vmbra Veteris Testamenti: aliud nobis parasti Tabernaculum, hoc tempore gratiæ, ô Mundi salus. Nil mihi cum lignis Sethim, & fulgente auro: non terræ, sed illius Virginis viscera veneror, de qua audio Ecclesiam canere:

a Psal. 131.

c
q
c
h
S
q
li
P
n
f
r
a
e
E
h
P
ir
M
in
g
H
tu
p
p

canere: Omnipotens Sempiternæ Deus,
qui gloriosæ Virginis Matris Mariæ
corpus & animam, vt dignum filij tui
habitaculum effici mereretur, Spiritu
Sancto cooperante præparasti: Ecce
quomodo sanctificauerit Tabernacu-
lum suum Altissimus, Domus pudici
pectoris, Templum repente fit Dei. Be-
nedicta hæc foederis Arca, & benedictus
fructus ventris eius. Agnosco in ea ve-
rum Manna, quod de cælo descendit;
agnosco non tantum Legem Dei in corde
eius scriptam, sed ipsum Legislatorem.
Exsurge o Sanctuarium Dei, semper
hostem terruisti, eius mœnia deiecisti. O
Propitiatorium Altissimi, ad te confugio
in necessitatibus meis; o Domina nostra
Mediatrix, & Aduocata nostra, quæ iam
in terram promissionis præcessisti, in au-
gustissimum illud Templum cœlestis
Hierusalem, cum triumpho translata,
tuo dulcissimo filio, cui data est omnis
potestas, me commenda, reconcilia, re-
præsenta. Quæ in cœlis coronata tri-
umphas.

umphas in omnem æternitatem, Amen.

IANVA COELI.

CVM Iacob, obediens parentibus suis, peregrinaretur in Syriam, a, quodam loco obdormiuit, & vidit in somnis scalam stantem super terram, & cacumen illius tangens cælum: Angelos quoque Dei ascendentes, & descendentes per eam, & Dominum innixum scalæ &c. Cumque euigilasset Iacob de somno ait; Vere Dominus est in loco isto, & ego nesciebam: Pauensque, quam terribilis est, inquit, locus iste? non est hic aliud nisi Domus Dei, & porta cæli.

Occasione huius loci S. Scripturæ, explicandum venit, Beatissimam Virginem, & Ianuam cæli esse, & simul scalam ad illam ianuam ascendendi. In vsitatis Ecclesiæ hymnis ita canimus; In Ave Maris Stella) Felix cæli porta. In O gloriosa Domina) Intrent vt astra flebiles, cæli

a. Gen. 28.

ceeli fenestra facta es, & Tu Regis alti ianua, & porta lucis fulgida. Ita etiam in consuetis Antiphonis: Alma redemptoris mater) quæ per uia cœli porta manes. In Aue Regina) Salue porta, ex qua Mundo lux est orta.

Dices fortassis, licet cœlum apertum sit & porta pateat, quis ex profunda hac lacrymarum valle eò ascendat? quibus modis eò pertinet? Audi S. Augustinum: *Maria facta est scala cœlestis, quia per ipsam Deus descendit ad terras, ut per ipsam homines ascendere mereantur ad cœlum.*

S. Hieronymus in Epistola ad Iulianum simile quid afferit: *a Vidit Iacob scalam, ait, de terra usque ad cœlum, & ascendentes per eam Angelos, & descendentes, & desuper innitentem Dominum, ut lassis manum porrigeret, & ascendentes, suo, ad laborem prouocaret aspectu: Vnde & vocatur locus Bethel, id est, Domus Dei, in qua quotidie ascēditur, & descēditur. Et sancti enim corrunt, si fuerint negligētes; & peccatores pristinum*

a Li. 2. Epist. 21.

num recipiunt gradum, si sordes fletibus laue-
rint. Hoc ideo dixi, vt non terreant descen-
dentes, sed prouocent ascendentes.

Legitur in vita S. Francisci, vidisse il-
lum aliquando, sicut Iacob, duas scalas.
Vnam rubram, cui Christus; alteram al-
bam, cui B. Virgo innitebatur. Fratres
autem sui certatim conati sunt rubram
ascendere, sed plerique ex ea deciderunt.
id doluit vehementer, & Christo cum
lachrymis questus est, qui ait illi: Dic tu-
is, vt scalam Matris meæ scandant. Cla-
mauit ergo vir Sanctus, Fratres mei, ad
candidam Virginis scalam properate
quod & fecerunt, & feliciter ascende-
runt. Licet ergo scala crucis sit certa ad
coelum via, est tamen ardua, & difficilis;
Mariæ autem patrocinium facilè pro-
mouet deuotos suos cultores.

Sancti Patres suis contemplationi-
bus variè scalam Iacob ascendunt, &
descendunt, vt nobis eam explicent. *a*
Rupertus Tuitiensis per hanc scalam
adum-

a in I. cap. Mach.

umbrari dicit B. Virginis Genealogiam. Gradus huius scalæ, progenitores fuerunt huius Virginis. per extremum eius, tangens terram, Dauid intelligitur: Extremum vero quo cœlum tangebatur, Christus Dominus est, iuxta illud: *a* primus homo de terra terrenus, secundus de cœlo cœlestis.

S. Bernhardus & alij quidam, intelligunt per hanc scalam, duodecim gradus humilitatis, per quos homo ad perfectionem, & ad ipsum cœlum ascendere potest.

S. Augustinus, *b* Angeli Dei, inquit, in hac scala, sunt Dei Prædicatores, ascendunt, vt erigant magnos; descendunt, vt nutriant paruos. Vide ascendentem Paulum, *sapientiam loquimur inter perfectos*. Vide descendentem; *lac vobis potum dedi, non escam*.

Idem aliter alio loco explicat. Vidit in
scala.

a I. Cor. 5.

b In Psal. 44.

scala Iacob, ascendentes, & descendentes. Possumus, inquit, putare ascendentes, viros perfectos: *a* descendentes, deficientes.

Confirmat hoc S. Bernhardus. *b* *Vidit, inquit, Iacob in Scala Angelos ascendentes, & descendentes. Nunquid stantem quempiam, siue sedentem? Non est stare omnino in pendulo fragilis scala; neque in incerto huius mortalis vite quicquam in eodem statu permanet. aut ascendas necesse est, aut descendas: Si attentas stare, ruas necesse est. Minime pro certo est bonus, qui melior esse non vult, & ubi incipis nolle fieri melior, ibi etiam desinis esse bonus.*

Alibi idem S. Bernhardus alium probatum sensum, ex officijs Angelorum elicit. *a* *Ascendentes, inquit, Angeli, & descendentes sunt in loco isto. Ascendentes, ut videant faciem Patris: descendentes, ut provideant nobis. Quid ergo nos? quomodo hic esse debemus, in quanta reuerentia stare in loco isto? ubi*

a In Ps. II9. *b* In Epist. ad Garin. Abbatem
c Serm. 6. de dedic. Eccles.

isto? vbi Deus est operans, & seruans ascen-
dentes, & descendentes,

Peculiariter autem per hanc scalam
coeli, Beatissimam, inquam, Virginem,
Angeli ascendebant, & descendebant: il-
las puras & ardentes preces, illa ministe-
ria in Templo, illa pretiosa merita, af-
cendentes Deo præsentabant: descen-
dentes autem turmatim, vt ministrarēt,
vt gratiam, priuilegia; prærogatiuas à
Deo afferrent. Assueta iam erat collo-
quijs, & apparitionibus Angelorum. Ita
enim S. Hieronymus affirmat. *a* Quoti-
die, inquit, Virgo Domini ab Angelis
frequentabatur, quotidie diuina visione
fruebatur.

Georgius Nicomed. id confirmat,
dicens: *b* Hæc Virgo in dies versabatur,
cum Angelis, nec erat diuinarum ex-
pers apparitionum. Cum ea, vt solebat,
versante, in adytis vidit Zacharias (qui
munus Sacerdotale obibat) quendam
fermocinantem, qui erat inuisitata spe-
cie, &

a De Natiuit. Marie. b Orat. de obl. Virg.

cie, & ei præbentem alimentum. Erat autem, inquit, qui ei apparebat, Angelus.

Idem testatur Georgius Cedrenus. *a* Erat, inquit, in templo secretus locus, Ara vicinus, ubi solæ Virgines stare solebant: ac reliquæ sane, populo dimisso, domum suam redibant: Maria vero in templo permanebat, atq; ab Angelo nutriebatur.

Idem asserit Pantaleon Diaconus. S. Bonaventura planius dicit: *b* De esca, quam de manu Angeli accipiebat, ipsa reficiebatur, quam vero à Pontificibus accipiebat, pauperibus erogabat. Quotidie videbatur ei Angelus loqui, & quasi charissimæ sorori, vel matri obtemperabat. Hæc ex S. Hieronymo se scribere Bonaventura fatetur. Ergo & de hac porta cœli nobis gratulari possumus, & de felici scala, per quam eo ascendere licebit.

PIÆ

a In comp. histor.

b In meditat. Vitæ Christi.

P

A

regi
ber
act
par
ten

tior
foli
nit.
mir
& e
tis
ani

a

PIÆ CONSIDERATIO-
N E S.

I.

Apparitio hæc contigit in actu obedientiæ: Dicit enim Scriptura: *a Cum Iacob obediens parentibus peregrinatur in Syriam &c.* Ecce quantam benedictionem, vt in textu sequitur, actus obedientiæ mereatur: Præter apparitionem, in qua Deum vidit innitentem scalæ, etiam viam ad cælum vidit.

2.

Obserua S. Viri fat rigidam vitæ rationem. Ad somnum se componit, post solis occasum, & capiti lapidem supponit. Nos in lectis, & puluinaribus præsumimus participes fieri apparitionum, & extraordinariæ gratiæ Dei. Sed in vitis Sanctorum, aliam vitæ rationem, & animi dispositionem reperire est.

G

3. Angeli

a Gen. 28.

3.

Angeli per hanc scalam descendunt in adiutorium nostrum, quia ipsis mandatum de nobis. non fugemus eos, conuersemur cum illis, simus grati pro beneficijs, quia custodiunt nos, bona consilia suggerunt, & laceflunt nos ad scandendum hanc scalam.

4.

Demus materiam & occasionem Angelis, vt ascendentes præsentent Deo nostras preces, suspiria, & pia desideria; opera quoq; misericordiæ, sicut Cornelij Centurionis, & senioris Tobix elemosynas, orationes, & alia pia opera Angeli eorum Deo præsentârunt. Ita viuamus, ita inquam moriamur, vt animas nostras per hanc cœli portam introducant, sicut anima Lazari ab Angelis in sinum Abrahæ deportata est.

5.

Alacriter per gradus hanc scalam ascendamus. *ponamus ascensiones in corde nostro, eamus de virtute in virtutem*

a Ne-

a I
ni
tu
mgu
ne
str.sta
it,bu
no
cavo
ex

ri

Be

au

eò

au

a Neque enim ad summa repente peruenitur, inquit S. Gregorius, *b* sed ad virtutum celsitudinem, per incrementa mens ducitur.

Pulchrum ascendendi modum S. Augustinus nos docet, per vitia, & passiones nostras. *c* Si vti que vnusquisque nostrum subdere eas sibi studeat, ac super eas stare consuescat, ex ipsis sibi gradum construit, quo possit ad superiora conscendere. Eleuabunt nos, inquit, si fuerint infra nos: de vitijs nostris scalam nobis facimus, si vitia ipsa calcamus.

6.

Deum scalæ innitentem aspiciamus, vocat, laceffit, dexteram suam ad nos extendit cooperemur, clamemus, operi manuum tuarum porrige dexteram. *Beatus vir cuius est auxilium à te.* Non autem vocat, & deferit. Nemo quidem eò pertingit, nisi traxerit Pater; trahit autem si manus nostras, manibus eius

G 2

inse-

a Psal. 83. *b* L. 2. Moral. c. 20.

c Serm. 176.

unt
an-
on-
be-
con-
can-

nem
Deo
eria;
rne-
elee
pera
a vi-
inas
odu-
lis in

alam
corde
utem
Ne-

inferamus, quod fit per plenam resignationem; quando nostram voluntatem cum diuina vnimus, & nos totos ei committimus; tunc infallibiliter nos trahet, & in sinum suscipiet.

7.

Industria autem hæc adhibenda, vt dum scalam hanc ad patriam cœlestem scandimus, oculos nostros sursum leuemus, ad eum qui scalæ innititur, exemplo Dauidis, *oculi mei semper ad Dominum, & ipse euellet de laqueo pedes meos.* Periculosum est circumspicere, inferiora curiose intueri; vertiginem causat, & casum. Ad anteriora sese extendere oportet, & obliuisci eorum, quæ retro sunt, & quæ deorsum.

8.

Perseuerantia autem & constantia omnino necessaria sunt. O quam multi in via spirituali sat altè ascenderant, sed subsistentes, & retrò respicientes, terrena intuentes, miserando lapsu in abyssum deciderunt.

ORA-

ORATIO.

Salue ô Alti Regis ianua, & porta lucis fulgida, dulcissima Virgo Maria: Tu quidem cœli fenestra facta es, sed quis eò pertingat, nisi simul pro scala te offeras? Quis mihi tribuat, vt hanc decenter scandam? Multi gradus virtutum conscendendi sunt, & quidem constanter; nunquam retrogredi in hac scala expedit. Terret altitudo, graduum multitudo, labor & sudor, cadendi periculum. Sed tu, ô Regina cœli, scalæ mihi videris inniti, & me amabilissimis maternis nictibus ad scandendum laessere. Ah mitte aliquem ex descendentibus Angelis, qui conatus meos adiuuet, vt per calcata vitia, de virtute eam in virtutem. Ecce ad te leuo oculos meos: *Sicut oculi ancillæ in manibus Domina suæ, ita oculi mei ad te*: ascensiones pono in corde meo, & alacri gressu scando ad te; fido dexteræ tuæ, qua me anhelantem, spero,

G 3

appre-

apprehendes, ne patiare me in pie cœp-
tis desistere; à lapsu custodi, per illa mi-
sericordiæ viscera, quæ portauerunt æ-
terni Patris filium, trahere me in sinum
maternum, vt requiescam in sæcula.
Quæ in Cœlis coronata triumphas in
omnem æternitatem. Amen.

STELLA MATVTL-

N. A.

L.

HÆc certa solis nuntia, eundem
breui oriundum testatur. lætum
astrum, toti Orbi, tenebris im-
merso, gratam lucem promittit. Quod
de Esther Scriptura dicit, a hoc magis
gloriosæ Virgini competit. *Iudeis autem
noua lux oriri visa est, gaudium, honor, &
tripudium.* fulgor enim huius lucis tene-
bras fugauit, rebusque iam color redijt,
vultu nitentis syderis, vt canit Ecclesia.

Per

a Esth. 8.

Per hanc enim homines opera Dei, & magnalia eius agnouerunt, vt ait Cyril-
 lus. *a* Vere ergo Maria quasi stella ma-
 tutina in medio nebulæ. *b* Hanc no-
 stram matutinam stellam vidit Abra-
 ham in tristi Limbo, & gauisus est. Vi-
 dit & Elifabeth in montanis, & excla-
 mauit, *Vnde mihi hoc? vt Mater Domini*
veniat ad me? Vidit Ioannes in vtero, & exul-
tavit. Ecce quomodo visa hac stella
Montes exultarint sicut arietes. Hæc stella
 lucere cœpit, quam primum Virgo An-
 geli verbis credidit, & voluntati Dei hu-
 millimè se tradidit. Illo temporis mo-
 mento dixit Deus *fiat lux, & facta est,*
lux, ibi orta est stella ex Iacob. S. Bern-
 hardus, *ipsa,* ait, *c est nobilis Stella Iacob, cu-*
ius radius vniuersum Mundum illuminat, cu-
ius splendor præfulget in supernis, & inferos
penetrat; terras etiam perlustrans, & calefa-
ciens magis mentes, quam corpora, fouet vir-
tutes,

G 4

a Orat. 6. in Nestorium.*b* Eccli. 50.*c* Hom. 2. super Missus.

tutes, excoquit vitia. Hæc solem iustitiæ præsentavit Simeoni, & Annæ viduæ in templo, optatum *lumen ad reuelationem gentium.*

2.

Materia cœlorum iuxta antiquos Philosophos est incorrupta. eadem est Stellarum, sed eo nobilior stellæ quod capax luminis, à Sole illustretur, & nobis appareat lucens, & ardens. Beatissima Virgo, stella nostra matutina in ipsa immaculata conceptione à Sole iustitiæ singulariter illustrata, toto vitæ suæ decursu, nec vi tribulationum frangi, nec labe peccati inquinari potuit.

3.

Stella quo ad figuram nobis rotunda apparet, quæ secundum Mathematicos figura perfecta, & capacissima est. Ita stella nostra Matutina omnium donorum cœlestium capacissima, à Gabriele Archangelo, *Aue Maria, gratia plena, salutatur.*

4. Stel-

4.

Stella radiat, micat, allicit in sui admirationem. Ita Beatissima Virgo quem non rapit in admirationem & amorem sui? *quia fecit ei magna qui potens est.* Insigne orbis astrum, & plenum consolatione.

5.

Stella in tenebris fulget. Ita nostra stella matutina, in Legis antiquæ tenebris luxit, ante natum Christum, plena Deo, varijs Virtutibus luxit: cum suo dilectissimo filio inter idololatrias in Ægypto, in Iudæa inter hostes & persecutores, in passione & morte eius, dum lux Apostolorum occumberet, ipsa luxit post mortem filij, in primitiua Ecclesia luxit, vnicum solatium primorum Christianorum.

S. Bernhardus de hac re ita scribit: *Sicut Stella de die latent, noctu lucent: Sic vera Virtus, sæpe in prosperis non apparet, eminent in aduersis.*

G 5

6. Stel-

2 In Cant. Serm. 27.

6.

Stella, quoad situm, est altissima, & à terra valde remota. Ita Beatissima, Virgo, (vt taceam de iam assumpta, & coronata in cœlis,) certè ab ipsa conceptione, à prima inquam sanctificatione, vsu rationis prædita, altissimum mysterium SS. Trinitatis cognouit, & alia arcana, quæ oculus non vidit, nec auris audiuit. Quin & in meditationibus suis sæpius in cœlum rapta, ad tempus, creditur, & vidisse quæ non licet homini loqui.

7.

Stella in se magna est, parua tamen hominibus in terra apparet: Sic vel ipse Sol, à rusticis æstimatur rotæ magnitudinem non superare: Ita Beatissima Virgo à Iudæis paupercula vxor fabri iudicabatur. Quis Dei Matrem, Matrem simul & Virginem, sanctitate ipsis Angelis superiorem, cœli Reginam, totius Orbis Patronam credidisset?

8. Stella.

à Rupert. in Cant. lib. 3.

Stella licet stare videatur, cursum tamen habet velocissimum, eumque constantem. æqualibus punctis fertur, & mouetur. Sic Beatissima Virgo non tantum Cæsaris Augusti edicto paruit, vt etiam *pregnans à Nazareth in Iudeam ascenderet, a* & se subditam cum Iosepho profiteretur; sed vniuersæ Legis sacræ obseruantissima, ad festiuitates Hierosolymam ascendit; b dilectissimum filium suum circumcidi voluit, & impletis diebus purgationis, eum in templo presentauit, & tanquam primogenitum præscripto munere redemit, & se purgandam obtulit. c

Taceo qualem progressum in Virtutibus, & meritis fecerit; quia post primam sanctificationem per omnes & singulos actus humanos, quos in Deum continuò referebat, magnum augmentum charitatis, gratiæ & gloriæ meruit:

G 6 Ita

a Luc. 2.

b Exod. c. 23. & c. 34. c Leuit. 12.

Ita per sexaginta & eo amplius annos
semper incrementum sumpsit in gratia,
& meritis, adeo vt aliqui insignes Theo-
logi probabiliter asserant, Beatissimam
Virginem, plures gradus gratiæ, & cha-
ritatis esse consecutam, quam sint in
omnibus Sanctis hominibus, & Ange-
lis, etiam collectiue sumptis; & quod
consequens est, si mente concipiamus
ex multitudine gratiarum Sanctorum
omnium, vnam intensissimam gratiam
confurgere, adhuc intensiorem gratiæ
huius Virginis non adæquaret. Ecce er-
go quam hæc Stella nostra Matutina,
constantem in Virtutibus, ac meritis
cursum tenuerit.

9.

Stellæ, occulta quadam virtute, terræ
viscera penetrant, & mira operantur,
quorum causas multi Philosophi red-
dere nesciunt, sed stellis & cælorum
occultis influentijs, quas vocant, adscri-
bunt.

Alij sagaciores, nihil se nescire pro-
fitentes

fitentes, omniumque occultarum operationum causam aliquam comminiscentes, influentiam illam, ignorantium asylum indigitant. Nos verò animo demissiore, huius nostræ Stellæ Matutinæ occultam, & admirandam operandi vim libenter fatemur, & admiramur, ad eamque, tanquam ad ignorantia nostræ asylum, libenter confugimus, gloriam dantes Deo in operibus suis, plurimumque confidentes, in fulgentissimæ huius stellæ, Beatissimæ inquam Virginis Mariæ patrocínio, & meritis, quæ sæpe in animis hominum, occultis, & nobis ignotis auxilijs mira operatur, vt taceam ea, quæ in oculos nostros incurrunt, morbos sanando ex varijs periculis eripiendo, quæ tot miraculorum volumina, tot anathematum plaustra, luculenter probant.

IO.

Stellæ dirigunt iter facientes, & maxime in mari nauigantes. Sic Stella Magos duxit, sic Maria Maris Stella vocatur.

G 7

tur.

tur. ita inter cœteros S. Bonaventura. *a*
Quibus auxilijs possunt naues inter tot peri-
cula, transire vsque ad litus patriæ? Certe per
duo, scilicet per lignum & stellam, id est, per
fidem crucis, & per virtutem lucis, quam pe-
perit nobis Maria, Maris Stella.

Notum est illud S. Bernhadi. *b* *Si in-*
surgant venti tentationum; si incurras scopu-
los tribulationum, respice stellam, voca Mari-
am: Si iactaris superbia vndis, si ambitionis, si
detractiõnis, si emulationis, respice stellam,
voca Mariam: Si iracundiæ, aut auaritiæ, aut
carnis illecebræ nauiculam concusserit mentis,
respice ad Mariam. &c.

Et alio loco: *c* *Ipsam intuens (scilicet*
Stellam) non deuias; ipsam rogans, non despe-
ras, ipsam cogitans non erras: ipsa protegente
non metuis; ipsa duce non fatigaris; ipsa pro-
pitia, ad portum peruenis.

Et rursus alibi: *d* *Tolle Mariam hanc*
Maris

a *In speculo B. V. cap. 3.*

b *Hom. 2. super Missus.*

c *Serm. 20.*

d *De Natiu. Virg.*

Maris stellam, maris utique magni, & spacio-
si, quid nisi caligo inuoluens, & Umbra mor-
tis, & densissima tenebrae relinquuntur? In
hunc sensum quædam habet S. Thomas
opuscul. 8.

PLÆ CONSIDERATIO-
N E S.

I.

Sicut Stellæ, ratione nobilis & incor-
ruptæ materiæ, aptæ sunt, ut à Sole,
omnis luminis fonte, lumen accipi-
ant, & splendorem: ita coneris animam
tuam præparare, ut sit capax luminis
cœlestis, inspirationum, & gratiæ Dei.
Quemadmodum enim materia crassa,
impura, impolita, ut lignum, ossa, later,
& similia, etiam à Sole illuminata, non
splendent, sicut vitrum pellucidum, cry-
stallus, speculum politum, &c. Ita in ani-
mam maleuolam non ingreditur sapientia,
non illustratur lumine cœlesti, & donis
gratiæ. a

2. Co-

a Sap. 1.

2.

Coneris etiam fulgere virtutibus, & bonis exemplis, vt alios rapias in admirationem, & vna tecum dent gloriam Deo. Illumina etiam alios doctrina, veram ad pietatem, & omne genus Virtutum viam monstra, memor illius promissionis, *a qui erudiunt alios, fulgebunt tanquam stelle, in perpetuas eternitates.*

3.

Quantum distat cœlum à terra, tantum tua desideria à terrenis abstrahe. quid tibi cum luto? de limo quidem factus es, sed inspirauit in te Deus spiraculum vitæ; ad illum tota intentione festina, ex cuius inspiratione consistis, inquit S. Ambrosius. *b celsiore loco à Deo collocatus es: que sursum sunt sapias, iuxta consilium Apostoli, non que super terram. Cum Deo, Angelis, & cœteris Sanctis, res tuas age, annos aternos in mente habeto.*

Con-

a Daniel. 12. b In Psal. 118.

4.

Contemne sermones, & iudicia hominum, si te paruum æstimena. errat acies hominum, qui stellas, ipsa terra maiores, paruas æstimant. *Tantus es, quantus coram Deo es. Tibi pro minimo sit, vt ab homine iudiceris.*a.

5.

Tene constanter cursum tuum. Sta, & curre: Sta firmus in Lege Dei, in sancto tuo proposito; Curre autem magnis passibus de virtute in Virtutem; stare in hoc cursu, deficere est. Sic curre vt comprehendas, vt cum Apostolo dicere possis, *cursum consummaui, fidem seruaui, de reliquo reposita est mihi corona iustitiæ.* &c.

6.

Etsi nubes intercedant, procellæ, & tenebræ ingruant, quæ te caligine aliqua inuoluant; tu tamen internum tuum lumen, à Sole iustitiæ tibi communicatum,

a 1. Cor. 4.

b 2. Tim. 4.

|

150 LITAN. LAVRET.
tum, serua; confortare, & sustine Domi-
num. post nubila Phœbus.

7.

Roga hanc stellam, vt influenza qua-
dam occulta, operetur in corde tuo,
Virtutes plantet, desideria cœlestis pa-
triæ excitet, amore Dei inflammet.

a 2. Tim. 4.

ORATIO.

O Illustre sidus, & gemma cœli, dul-
cissima Virgo Maria, cuius vita in-
clyta cunctas illustrat Ecclesias,
quæ à Sole iustitiæ tota illustrata, vni-
uerso terrarum orbi fulges, in solatium
maxime eorum, *qui in tenebris, & umbra
mortis sedent.* Ah illabere in tenebrico-
sum cor meum, foue potentibus radijs
tuis, operare omne bonum in eo, illumi-
na, immuta, & molle fac ad faciendas iu-
stificationes Dei mei, lique scat radijs di-
uini amoris. O Stella Maris, ô optatissi-
ma errantium, & desolatorum Cynosu-
ra,

STELLA MATVTVINA. 151

ni-
ua-
10,
pa-
ra, dirige cymbulam animæ meæ , varie
fluctuantem, vt horrida , & periculosa
fata in huius Mundi tenebris cauere, &
te duce, ad securum animarum nostra-
rum portum feliciter peruenire valeam.
Quæ in cœlis coronata triumphas in
omnem æternitatem, Amen.

REGINA ANGELORVM,
PATRIARCHARVM, PROPHE-
TARVM, &c.

ul-
in-
ias,
ni-
um
bra
co-
dij
mi-
iu-
di-
ffi-
su-
ra,
ECclesia Catholica Matrem Dei, in
canticis suis Reginam frequentif-
sime salutat. Aue Regina cœlorum,
Aue Domina Angelorum. Regina
cœli lætare. Salve Regina. Mater mi-
sericordiæ &c. Quam Antiphonam S.
Bernhardus explicans ita scribit: *Maria*
iuste Regina Mundi, & Regina cœli dicitur,
per quam vtriusque Creator, & Rector ge-
neratur. Regina, glorie nomen, & honoris,
magnificentie, & decoris, dulcedinis & pie-
tatis.

*tatis, amoris & honorificentia, sublimitatis,
& potentia, gubernationis & iustitie, defen-
sionis & gratie.*

I.

Est autem Maria, stirpe & origine
sua, Regina, vt canit Ecclesia, *a Regali ex
progenie Maria exorta refulget, ex semine
Abraha, de tribu Iuda, clara ex stirpe David.
Quod & Angelus Gabriel confirmavit,
b Dabit ei Dominus sedem David patris eius.*

2.

Est Regina, quia genuit Regem Re-
gum, & Dominum dominantium.

3.

Regina est Maria, tanquam regij
throni socia. Vno verbo, Æterni Regis
filia, sponsa, parens. Hanc suam filiam
præuidit olim David, quando Deo ce-
cinit: *Adstitit Regina à dextris tuis in vestitu
deaurato circumdata varietate. c Elegit eam,
& praelegit eam, in tabernaculo suo habitare*
facit

a In festo Natiuit. eiusdem.

b Matt. I. Luc. I.

c Psal. 44.

facit eam. Hanc vidit Ioannes, charus
dulcissimi filij discipulus, coronatam
stellis duodecim. *a*

Præfigurata est hæc, per Reginam Saba,
qua ingressa est Hierusalem, cum comitatu
multo, & diuitijs, & camelis, &c. *b* Cui Rex
Salomon dedit multo plura, quam attulerat
ad eum. *c* Item per Betsabea, matrem Salo-
monis, cui Rex assurrexit. & in throno sedere
fecit à dextris. &c. *d*

Inuitata etiam fuit tanquam sponsa
ad coronationem, e veni de Libano sponsa
mea, veni de Libano, veni coronaberis. Et
quid ni coronetur tot victorijs glorio-
sa? Triumphauit enim de carne, non
quidem reluctando, quia per priuilegi-
um fomes peccati exstinctus erat, sed
subiectam habuit, plus, quam confirma-
ti in gratia. In alijs etiam peccatoribus
innumeris carnem domuit. De Mundo
etiam

a Apoc. 12. *b* 3. Reg. 10.

c Para. 9.

d 3. Reg. 2.

e Cant. 4.

etiam triumphauit, quia paupertatem elegit, & Mundi vanitatem risit. *a Digni eius apprehenderunt fusum. Quasiuit lanam, & linum, & operata est consilio manuum suarum.* Diabolum (inter quem, & Reginam hanc Deus inimicitias posuit) vel sola humilitate, qua præcelluit, strauit, & cunctas hareses sola interemit in vniuersa terra. Mortem denique confudit, quia in cineres redacta non est, sed incorrupto, & glorificato corpore cælos ingressa est. De vniuersis porro peccatis triumphauit, etiam leuibus, sicut de ea cælestis sponsus dixit. *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.*

Tandem etiam potestate Regina est, quia dominatur certo modo in cælo, & in terra, ac si dimidium Regni à vero cælesti Rege Assuero impetrasset. Christus enim, cui data est omnis potestas in cælo, & in terra, gubernat regnum suum iustitia & misericordia; & videtur

REGINA SS. OMNIVM. 155

videtur quidem dimidium Regni sui concessisse Matri, vt Regina Misericordiæ sit, sicut Ecclesia illam salutat. hinc tam clemens & tam pia, hinc tot auxilia, & tot pietatis signa erga peccatores, vt merito dicatur auxilium Christianorum, & refugium peccatorum, quia ita Deo placuit, inquit S. Bernhardus, *nihil nisi per hanc dare.* Quod ex libro de excellentia B. Virginis cap. 6. qui B. Anselmo adscribitur, haussisse videtur, qui ita affirmat: *Multa petuntur à Deo, quæ non impetrantur; petuntur autem à Maria, & impetrantur. non quod Maria Deo potentior sit, sed quia ita eam Deus honorare vult, vt homines intelligant omnia se posse per Mariam impetrare.*

REGINA ANGELO-

R. V. M.

PEculiariter autem Regina Angelorum hic dicitur, & ab Ecclesia ita salutatur, *Aue Regina cælorum, Aue Domi-*

Domina Angelorum , quia per ipsam
 ruinae Angelorum instauratae, per ipsam
 Angelorum Dominus, Orbi natus est.
 Quod Ecclesia alicubi canit, *Egredimini
 filiae Syon, & Videte Reginam vestram, quam
 laudant astra matutina, cuius pulchritudi-
 nem Sol & Luna mirantur, & iubilant om-
 nes filij Dei &c.* Id plerique Doctores, pio
 quodam sensu, de Angelis Dei intelli-
 gunt.

Certe grauiissimi Auctores dicunt,
 Angelis dum adhuc Viatores essent, re-
 uelatum esse Dei filium incarnandum,
 eisque adorandum propositum, hanc-
 que causam esse damnationis lapsorum,
 quod Christum, Deum & hominem,
 pro Deo suo agnoscere, atque adorare
 detrectarint. Qui autem adorauerunt,
 & adorare consenserunt, in gratia &
 gloria confirmati sunt, hi consequenter
 etiam Matrem filij Dei incarnati singu-
 lari cultu honorare se promptos osten-
 derunt.

S. Antoninus ita ratiocinatur:

a An-

a Angeli recipiunt illuminationem, perfectionem, & beatificationem à IESU per quem omnia restaurantur in cœlo & in terra: Ergo B. Virgo, cum sit Mater IESU, causa etiam est aliquo modo gloriæ Angelorum, vt apte dicatur Mater eorum. Hinc S. Bernardus : *b* *Honorate*, inquit, *SS. Angeli, vestri Regis Matrem, qui nostre adoratis Virginis prolem, ipsum vtique nostrum pariter, ac vestrum Regem, nostri generis reparatorem, vestre Ciuitatis instauratorem.*

Et S. Bernhardinus, *c* merito, inquit, habent de Maria omnes cœlestes spiritus confiteri, & dicere illud 4. Reg. 10. *Serui tui sumus, quæcunque iusseris, faciemus.* Et vero quid mirum est iam in cœlis Mariam super omnes choros exaltatam ab Angelis honorari, cui feruierunt (vt alia tempora taceam) cum adhuc in Templo puella habitaret. Vide supra, Ianua Cœli.

H Vel

a 4. p. tit. 15. c. 14. §. 3. *b* Hom. 1. super Mis-
sus. c. Tom. 3. Serm. 3. art. 3.

Vel hoc nomine B. Virgo Angelis superior est, quod in prima sua sanctificatione maiorem, & intensiorem gratiam consecuta fuerit, quam suprema gratia sit, qua Angeli & homines consummantur. Ita S. Bernardus, *a* Petrus Damianus, & multi grauissimi Theologi. *Et si enim nondum esset mater Dei re ipsa, erat tamen iam ad hanc dignitatem destinata, & à filio Dei singulariter amabatur, & sanctificabatur, tanquam persona ad se valde pertinens, utique eius Mater futura.*

Meritum quoque Beatissima Virgo Angelos antecedit, teste S. Bernardino Senensi, *b* qui scribit B. Virginem actu illo fidei, & obedientiae quo Angelo Christi incarnationem annuntianti assensit, & assentiendo sese condigne disposuit; ac de congruo meruit, ut esset Mater Dei, plus meruisse, quam meruerunt omnes Angeli & Sancti, omnibus actibus suis.

Con-

a Serm. de Natiuit. B. Mariae.

b Tom. 2. Serm. 51. art. 1. 6. 1

Constat autem B. Virginem post primam gratiam acceptam illis sexaginta, & eo amplius annis, quibus post filium in terris superstes fuit, semper maiorem gratiam meruisse, & non raro duplicasse, Vnde aliqui grauissimi Theologi verisimile esse dicunt, B. Virginem consecutam esse plures gradus gratiæ, & charitatis, quam sint in omnibus Sanctis & Angelis, etiam collectiuè sumptis.

Denique ideo etiam iure Angelorum Regina dici potest, quia, vt canit Ecclesia, *exaltata est Sancta Dei genitrix super choros Angelorum ad cœlestia Regna*, hanc suspiciunt, & venerantur cœlestes spiritus, quia, vt inquit S. Ephrem, *a hac est sanctior Cherubim, sanctior Seraphim, & nulla comparatione, cœteris omnibus superis exercitibus gloriosior.*

Et Petrus Damianus: *b Virgo, inquit, inter animas Sanctorum, & Angelorum*

H 2

cheres

a De Laudib. B. Virg.

b De Assumpt.

choros supereminens, & euecta, merita singulorum, & omnium titulos antecedit.

Andreas Cretensis: a O Virgo, inquit, quæ excepto Deo solo, es omnibus altior. O Sancta, & Sanctis Sanctior, & omnis sanctitatis sanctissime thesaure.

S. Chrysoftomus. Virginem hanc vocat incomparabiliter gloriosiore, quam Seraphim. b

S. Augustinus. c O Virgo, inquit, si cælum te vocem, altior es; Si Matrem gentium dicam, præcedis; si formam Dei appellem, digna existis; Si Dominam Angelorum vocitem, per omnia te esse probaris. Magnum est Angelo, vt minister sit Domini, sed Maria sublimius quid meruit, vt sit Mater; tantoque excellentior Angelis facta munere singulari, quanto differentius præ ministris nomen Matris accepit. Bern. in Natiuitate B. Mariæ.

Ecce quam gloriosa dicta sint de Virgine

a De dormit. B. Virg.

b In Liturgia.

c Serm. 35. de Sanctis.

Es
E
ru
R
I
fu
tu
N
g
n
V
P
ti
fu
st
ti
A
ra
n

gine hac à SS. Patribus, vt merito cum Ecclesia exclamemus Regina Angelorum ora pro nobis.

REGINA PATRIARCHARVM.

ET si Patriarchæ olim fuerint Viri simplices, Deo chari, multisq; Virtutibus clari, quibus cum Deus subinde per Angelos familiariter locutus est, nihil tamen ad gratias, & merita Matris Dei illis omnia sub ymbra, & figura contigerunt, in hac autem Virgine, omnia completa, tempore gratiæ. Vidit Abraham diem Christi & cæteri SS. Patriarchæ, mysterium & fructum incarnationis, adhuc in limbo senserunt, & gauisi sunt, & Matrem Saluatoris, filiam ex eorum stirpe natam, pro Regina sua, summa cum lætitia & exultatione, lubentes agnouerunt. Abrahæ factæ sunt repromissiones, sterilis Sara à Deo benedicta, multiplicatæ gentes, omnia tamen hæc terrena sapiebant. Quid fi-

ingu-

quit,

or. O

intri-

cvo-

rem,

si cæ-

ritium

n, dig-

ritem,

Ange-

limi-

e ex-

ulari,

nomen

te B.

Vir-

gine

des Abrahæ , obedientia Isaac, visio Iacob, & lucta cum Angelo, ad prærogatiuas, Virtutes, & merita, ac sanctificationem Matris Dei?

REGINA PROPHETARUM.

DOnum Prophetiæ etiam Beatissimam Virginem habuisse, tum ex Cantico Magnificat, luculenter demonstrari potest, tum ex alijs reuelationibus, quas frequenter & nobilissimo quidem modo habuit. S. Augustinus, *a Istorum quinque prophetatio*, ait, *scilicet Zachariæ, Elisabeth, Simeonis, Anna, & Ioannis Baptista, ex Euangelio nobis nota est, vbi & ipsa Virgo, Mater Domini, ante Ioannem prophetasse inuenitur.* Rupertus vocat B. Virginem Prophetissam Prophetarum; quia & Prophetas docuit, & de ipsa omnes Prophetæ propheta-

a Lib. 17. de ciuit. Dei cap. vltimo.

b Lib. 1. in Cant.

REGINA SS. OMNIVM. 163

phetarunt. Licet ergo non decuerit eius personam, populis prædicare, & futura prædicere, sicut alij Prophetæ factò, & verbo varijs prædicarunt, constat tamen eam intima arcana Dei, altiori quodam modo præuidisse, & penetrasse.

REGINA APOSTOLORVM.

S. Ignatius Martyr, qui tempore B. Virginis & Apostolorum vixit, vocat in Epistolis suis hanc Virginem nostræ Religionis Magistram; Item Apostolorum Magistram, ad quam vndique fideles consilij causa venerunt.

Et Anselmus clarè, & audacter ita scribit: *a Licet Apostoli per reuelationem Spiritus Sancti edocti fuerint in omnem veritatem; incomparabiliter tamen eminentius, ac manifestius ipsa per eum Spiritum veritatis, illius veritatis profunditatem in-*

H 4

tellige-

a De excellent. B. Virg. c. 7.

telligebat, & per hoc multa eis per hanc reue-
labantur, quæ in se, non solum simplici scien-
tia, sed ipso effectu, ipso experimento didice-
rat. Quod ad sanctitatem attinet, iam
supra ostensum est, eam meritis, & gra-
tia Angelis esse superiorem, ergo mul-
tò magis Apostolis, in quibus etiam
post acceptum Spiritum Sanctum re-
mansit fomes peccati, & adhuc venia-
liter peccare potuerunt (sicut & Ioan-
nes Baptista & quod vtrumque de B.
Virgine nec piè, nec vere dici potest.
Hinc plerique Doctores, Deiparam A-
postolici consilij Præsidentem, & magnum
primæ Ecclesiæ solatium, ac commune
perfugium fidelium fuisse asserunt.

a Suar. Tom. 2. p. 3. disp. 24.

REGINA MARTY-

R V M.

DE S. Martino canit Ecclesia: O sa-
cratissima anima, quam etsi gladius
persecutoris non abstulit, palmam ta-
men

men martyrij non amisit. Si propterea non amisit palmam, quia paratus fuisset mori pro Christo, quanto paratior fuit Maria, quæ ipso tempore passionis dilectissimi filij stetit sub cruce, omnibus Iudæis nota Mater, quæ millies vel pro filio, vel vna mori paratissima fuit. Hinc S. Ephrem eam decus Martyrum vocat: & alij plusquam Martyrem fuisse asserunt. a

Lubet inferere D. Antoninum de hoc argumento ratiocinantem: *b* Dationi, inquit, anima, debetur aureola martyrij, ergo dationi pretiosissima anima, & dilectissima, debetur pretiosissima aureola Martyrij: Sed Beatissima Virgo dedit pretiosissimam, & dilectissimam animam, id est, vitam filij, ipsa enim in infinitum plus dilexit animam, id est, vitam filij, quam B. Petrus animam, id est, vitam sui ipsius: fuit etiam pretiosissima vita filij, cum pretium fuerit totius Mundi; Ergo & habet pretiosissimam aureolam martyrij. Alia Ratio. Dolor causatur ex

H 5

amo-

a Orat. de Deip. Rich. b 4. p. tit. 15. c. 24. §. 1.

amore, vt quanto quis plus amat, tanto plus doleat de amissione eius: Dolor autem Sanctorum in Martyrijs eorum, causabatur à natura, propter separationem animæ à corpore: Dolor autem B. Mariæ à natura, & gratia, sed maior etiam à gratia: Sed fortior, & perfectior est causatus à gratia, quam à natura; Ergo impropotionabiliter maior fuit dolor eius in passione filij, quam Martyris cuiusquam in sua passione. huc vsque S. Antoninus. S. Bernhard. Serm. 7. super signum magnum: Sanctus ille senex, inquit, ad Mariam ait, Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, & quidem posteaquam Christus emisit spiritum, ipsius plane non attigit animam crudelis lancea, quæ ipsius aperuit latus; sed tuam utiq; animam pertransiuit: ipsius nimirum anima iam ibi non erat, sed tua planè inde nequibat auelli: Tuam ergo pertransiuit animam vis doloris, vt plus quam Martyrem merito prædicamus, in qua nimirum corporeæ sensum passionis, excefferit compassionis affectus.

ctus.

ctus. An non plus quam gladius fuit fermo ille dicentis Christi ; Mulier ecce filius tuus? Quomodo nõ tuam affectuofissimam animam pertransiret hæc auditio, quando & nostra, licet saxea, licet ferrea pectora sola recordatio scindit?

Accedit testimonium Christi in reuelationibus S. Brigittæ, vbi Christus Matrem alloquitur: *a Testimonium tibi perhibeo quod tu in passione mea plus quam Martyr fuisti.* Accedit quod dolor Matris admodum diuturnus fuerit, non tantum in infantia Christi, partim quod doleret dilectissimum filium omnia humana incommoda patientis sufferre, partim quod iam præsciret, quanta esset passurus suo tempore, ex amore generis humani : Sed & toto reliquo tempore, quo post passionem filij superuixit, dolores illi renouati sunt, quando loca sancta, & cruenta vestigia toties visitauit, vt patet ex reuelationibus S. Brigittæ lib. 6. cap. 61. Ergo gloriosissimi

o plus
San-
tur à
à cor-
gra-
tior,
am à
maior
arty-
e S.
uper
, in-
ani-
dem
um,
ide-
sed
fius
sed
iam
s, vt
ica-
um
ffe-
tus.

riofissima Martyr, & Regina Martyrum, Ora pro nobis.

REGINA CONFESSORVM,
VIRGINVM, SANCTORVM
OMNIUM.

EX superioribus fundamentis patet, quomodo Beatissima Virgo excedat omnium omnino Sanctorum gratiam sanctificationem, merita, & gloriam, in terris & in caelis. Concludo ergo & exclamo cum S. Chrysolomo; *a Quid hac Virgine sanctius? Non Prophetae, non Apostoli, non Martyres, non Patriarchae, non Angeli, non Throni, non Dominationes, non Seraphim, non Cherubim, non denique aliud quippiam inter creatas res visibiles, aut invisibiles maius, aut excellentius inueniri potest.*

Nulla, inquit B. Ephrem, b comparatione hac Virgo omnibus superis exercitibus est gloriosior; praestantissimum orbis terrae miraculum, omnium Sanctorum corona, ob fulgorem inaccessa.

PIÆ

a Serm. de Natiuit.

b Serm. de laud. B. Virg.

PLÆ CONSIDERATIONES.

I.

Reginā Saba cum Salomonis Aulam sumptuosissimam, & optimè interim ordinatam spectasset, ipsumque varijs de argumentis sapientissimè differentem audisset, exclamavit, *a Beati sunt serui tui Salomon, qui stant coram te semper, & audiunt sapientiam tuam.* Quanto id æquius dici posset de seruis, & cultoribus huius Reginæ, qui ex meditatione vitæ eius, excellentiarum, ac prærogatiuarum variam hauriunt sapientiam?

2.

Gloriosum est militi, sub inuicto Rege stipendium facere: Regis fortunam, suam putat. Id huius Reginæ subditis contingit. Læti seruiunt tantæ Regi-

H 7

næ, &c.

23. Reg. 10.

næ, & rerum securi, perire non possunt; certi de victoria, si pugnandum sit, certi de corona. Experientia id didicere. Plena sunt volumina similibus historijs, & lætis euentibus.

3.

Regina Esther olim populum suum humillimis precibus liberavit, quem Aman inuidia liuens, ad interuersionem iam designauerat: *a* Ita hæc Regina sollicita pro populo suo, pro salute inquam totius Mundi, gemitibus inenarrabilibus ad Deum suspirat. S. Augustinus propter tot lacrymas Monicæ matris perire non potuit, quid non solatij habere poterunt ij, pro quibus hæc Regina apud Cœlestem Regem intercedit.

4.

Huius Reginæ famulos, summa decet morum honestas, & vitæ probitas. Pulchras viuendi leges habent; dignoscuntur ab aliorum dominorum mediastinis. Ergo Virginei cœtus alumni, &
alij

a Esth. c. 7.

alij quicunque huius Reginae singulares cultores, omni Virtutum pulchritudine ornati sint necesse est.

5.

Et vero quid de augustissimæ huius Reginae dulcissimis liberis dicam? qui clamare audent, monstra te esse Matrem, ausu plane heroico. Qui Deum in cœlis patrem suum appellare audent, pro filio se agnosci, & haberi vult; Ergo & Matris Dei filium se profitetur. Multum autem est, vt huius Reginae filij nominemur, & simus: si filij; & hæredes.

APOSTROPHE
AD PARTHENIOS
SODALES.

IVnior Tobias laudatissimorum suorum parentum, & cognationis suæ, a omnisq; honestatis memor,

a Tob. c. 8.

mor, Saram nouam coniugem suam, ad
 orationem noctu excitans hortatur, ne
 quid contra decorum fortè agerent, hoc
 vno argumento ad persuadendum vsus,
 filij quippe Sanctorum sumus. Ego verò
 aliquid amplius ausim dicere, ò Virgi-
 nei cœtus decora, singulares Deiparæ
 Virginis cultores; memores simus altissi-
 mæ nostræ profapiæ, quia filij tantæ Re-
 ginæ sumus. Vultis plus dicam? nostis il-
 lud Regij Psaltis, *bego dixi Dii estis vos,
 & filij excelsi omnes.* Ad imaginem certè
 & similitudinem Dei creati sumus: æter-
 num nos regnum manet. Crediti sumus
 tutelæ beatissimorum illorum spirituû,
*qui semper vident faciem Patris, qui in
 cœlis est;* his mandatum de nobis, vt in
 manibus suis portent nos. Sobolem Re-
 giam indoles quoque Regia decet; nil
 nisi altum sapere; quæ sursum sunt, sape-
 re iubemur, nō quæ super terram. *a Re-
 gnum nostrum non est de hoc mundo:*
 a *Esca*

a Tob. c. 8.

b Psal. 81. c Ioan. 18.

b Esca & potus non est regnum Dei ; c
 nec caro & sanguis regnum Dei posside-
 bunt. Vixistis quidem aliquando in serui-
 tute peccati, sed liberi facti estis, sed san-
 ctificati estis, sed iustificati estis. d erit,
 vosmet seruate Socij, quando patrocini-
 nante nobis Matre nostra Regina cœli,
 post momentaneum hoc & leue tribu-
 lationis nostræ, vocabimur ad Regnum,
 quod paratum est nobis à constitutione
 Mundi. e Volo Pater, inquit filius Dei;
 vt vbi ego sum, illic sit & minister meus.
 Idem mihi de Regina Matre nostra per-
 suasissimū habeo, vt dicat filio suo. Volo
 IESV fili mi, vt vbi ego sum, illic sint &
 mei amantes, ac feduli cultores.

a Rom. 14. b I. Cor. 15. c I. Cor. 6.

d Matth. 25.

APOSTROPHE AD AV-
 GUSTISSIMAM COELI REGI-
 NAM.

S Alue ergo ô Regina, gaudium &
 Corona Sanctorum omnium, ecce
 ex hac lacrymarum valle, ad te, &
 omnes.

omnes Sanctos, gestio, clamo, gemo:
Eadem regna iure quodam meo exigo.
ea parta sunt nobis pretiosissimo san-
guine dilectissimi filij tui; ijs iam fruun-
tur fratres mei, quin & ego assumor eo-
dem lytro redemptus? Magnum chaos,
dices esse, inter me, & vos. Verum id
quidem, O Augustissima Regina, sed id
ipsum gemo. Scio per te plurimos
assumptos, quia miserta es miserorum.
an non ego sat miser? Non pauca adhuc
mihi expianda esse, dices, nihil inquina-
tum ad vestram gloriam intrare. Fateor
O clemens, O pia, O dulcis Virgo: Ecce
vero in flagella paratus sum; ecce fon-
tes aquarum, quos deducunt oculi mei,
quia non custodierunt Legem Dei:
Detestor commissa, gemitus meus, &
rugitus cordis mei, à te non est abscon-
ditus. Impetrârunt alij, Publicani, &
Latrones; mihi spem non dabis? Non
frustra toto orbe Christiano salutaris,
Refugium peccatorum, Consolatrix
Afflictorum, Auxilium Christiano-
rum,

rum: ecce ad te confugio, solatium, & auxilium humillimè expofco. Non frustra electa, & præelecta es à Deo, tantis dotata gratijs, & prærogatiuis, præ Angelis, & hominibus, quo nomine non tantum genus humanum, fed & vniuerfa cœlestis Hierarchia te fufpicit. Audio decretum effe Deo, nihil nifi per te dare: quid ergo faciam, fi à te non impetrem? Negem te poffe? fufpicer te nolle? impius fim, & Orco dignus. Ecce pando vulnera animæ meæ; quin & tu pandis finum mifericordiæ tuæ? Deceatne me luctaritecum, vt non finam, donec benedicas mihi? Vin' te cogam? Ignofce Potentiffima Cœli Regina, mala quæ me premunt, faciunt effe impudentem. Non displicuit olim dilectiffimo filio tuo, cogi à comitibus itineris, vt cum ipsis pernoctaret in Emaus; imò per parabolam fuafit, etiam cœleſti Patri fuo importunum effe in petendo;

pro-

2 LUC. II.

propter ipsam enim improbitatem aliquando impetrari, quod petitur. Si ergo mihi liceat esse importuno, te Reginam misericordiae non dimittam, nisi benedicas mihi. Iure meo vtor. à Deo constituta es totius generis humani Patrona: Non deest officio suo Redemptor Orbis, irato Patri luculenta sua vulnera ostendit; quin tu quoque dulcissimo filio tuo, pro me supplicere reo, vbera tua, & viscera materna ostendis? Nosti nihil tibi negari, nemo vnquam perijt, pro quo tu filium rogasti: Nosti desideria cordis mei, nosti quibus auxilijs maxime indigeam. Eia ergo aduocata mea, vulnera me, in vno oculorum tuorum, illos tuos misericordes oculos ad me conuerte, tuo filio me reconcilia, commenda, repraesenta; gloria tua hæc est, gaudium facies Angelis Dei, & toti curiæ cœlesti, quæ tanquam præses, & Regina cum omnibus Sanctis triumphas in omnem æternitatem.

Amen.

Ad

i-
o
n
e-
i-
a:
i-
o-
o
x
-
o
s
-
a
s
v
-
r
o
r
H

*Beatus venter qui te portauit et vbera
que suxisti.*

P. O. exc.

Ad Virginem Ma-
trem, Christumque lacten-
tem.

O Gemma cœlitum, dulcis Maria,
Quis lactet his castis tuis in vlnis?
Vellit sinum, sacrumque querit vber?

Quàm lusitat, dulcis puer, decenter,
Letus cachinnulos edit sonantes,
Et blasulas tentat sonare voces.

Frustrâne, Mater, vellicabit vber?
Nosti, quid aridis, querat, labellis:
Quin haustulos præbes, diu cupitos?

Iessæa Virgo, ter quaterque salve:
Splendor Patris, dulcis puellæ, salve,
Mundique spes, solatiumque Matris.

Quin osculum, figo, tenelle IESV,
Huic corculo, pectusculoque sacro?
His artubus, genisque mollicellis?

Quin

*Quin osculum libo, charis ocellis,
Quin frontulo, quin aureo capillo,
Et suaui ter ridentibus labellis?*

*En blanduli nictus, puelle dulcis,
Sensim meas pertranseunt medullas;
Pectus calet, cor occupant amores.*

*Ab cresce Mundi spes, tenelle IESV
His ignibus castis succende corda,
Vt victima grata Deo crementur.*

LITA.